

Toimetuse ja talituse:

Tallinn, S. Roosikrantsi t. 12
Tel. 451-91.

Tellimise hind aastas

Üksuste viisi — à 50 snt.
Üksikult . . . — à 1 kr

Harjuline

Kaitseliidu Harju maleva häälekandja.

Kuulutuste hind:

Kuulutuste küljel . . . 6 snt. mm.
Esimesel . . . . . 10 " "
Teksti sees . . . . . 12 " "
Kaitseliitlastele 50% hinnaalandus.
Tellimisi võtavad vastu kõik komp.
päälikud ja naisosakon. esindajad.

Nr. 14.

30. novembril 1934. a.

VII aastakäik

Sisu:

- 1) E. Kansmann lahkub; 2) Malevapealiku ksk. Nr. 37; 3) Malevapealiku korraldused; 4) Teadaanded; 5) Õppeala;
- 6) Kehalise kasvatuse ala; 7) Allüksustepealkute korraldused; 8) Naiskodukaitse ala; 9) Noorte Kotkaste ala;
- 10) Tänuavaldus; 11) Kuulutused.

Dir. E. Kansmann lahkub Harjumaalt. Kodukaitse ja noorte organisatsioonide tänu.

Harjumaal lõpetab oma tegevuse senine Paldiski gümnaasiumi direktor Eduard Kansmann, kuna ta käesoleva õppeaasta algusest määratud on Tapa gümnaasiumi juhatajaks. Härra Kansmann on rida aastaid seotud olnud Harjumaa avaliku eluga, eriti noorte- ja riigikaitseliste organisatsioonidega. Noorte Kotkaste Harju Maleva vanema kohused on maleva organiseerimispäevadest peale lasunud härra E. Kansmann'i õlul. Noorte malevale, meie kasvava poiste-põlve kujundamisele pühendas meie malevavanem kaugelt rohkem indu ja ka isiklikku tööd, kui seda noorteüksuse vanemalt nõutav on. Kõige selle kõrval on h-ra Ed. Kansmann olnud ka kohusetruu kaitseliitlane, kui olukordade tõttu kõige muu töökoorma lisaks talle ka kaitseliidu alal ülesandeid tuli panna, lahendas tema kohusetruudus ka need ülesanded.

Härra direktor Kansmann kuulub inimeste hulka, kelle poolt tähendusega ei ole mitte ainult tegelikud töötajajärjed, vaid kelle juures väärtuslik on juba see isiklik mõju, mis temast ümbruskonda levineb.

Kodumaa teenistusse rakendunud harjulased, Harju Kaitseliidu ja Noorte Kotkaste malevad tunnustavad Ed. Kansmann'ile aastatepikkuse tegevuse eest suurt tänu ja naelutavad kinni selle kui eeskujuni.

K. SAAR, major,
K. L. Malevapealik.

Olev REINTHAL,
N. K. Harju Malevapealik.

Harju noored kotkad!

Eluratas on minu kodu pööranud välja Harjumaa piiridest. Sellepärast pean teie hulgast lahkuma.

Olen aga rõõmus, et ka omas uues kohas, Tapa linnas, eest leidsin suure hulga noori, kes samuti kui teiegi tahavad maastmadalast hoolega teha tööd, et sirguda tublideks kodumaa poegadeks.

Harju poisid! Lisage senisele visadusele veel hoogu juurde, sest meie pisikene kodu vajab teovõimelisi mehi ja need peavad ju ometigi teist sirguma! Jõudu tööle, pojad!

Teie uus vanem, tuline noorte sõber, hr. O. Suursööt, ammu aegne Harjumaa tegelane, on nüüdsest peale teiega. Lahkudes töötame veel kord kõik üheskoos:

Alati valmis! on noorkotka hüüe,
püha vanne ja seda ma pean!
Kodu teenida noorkotka püüe,
elu eesmärgiks selle ma sean!

Tallinnas, 23. nov. 1934. a.

Ed. KANSMANN.

Harju malevapealiku käskkiri

Nr. 37.

Tallinnas, 24. novembril 1934. a.

§ 1.

Avaldan teadmiseks ja täitmiseks kaitseleidi ülema ksk. Nr. 77 — 1934. a.

„§ 1. Avaldan teadmiseks ja täitmiseks Vabariigi Valitsuse otsuse 10. aug. s. a.

Vabariigi Valitsuse poolt 10. aug. 1934. a. kinnitatud

kaitseleidi ujuvabinõude lippude kirjeldus ja tarvitamise kord.

§ 1. Kaitseleidi ujuvabinõudeks loetakse: kaitseleidule või kaitseleidi üksustele kuuluvad ujuvabinõud ja kaitseleidi peastaabi poolt kaitseleidi koosseisu vabatahtlikul alusel arvatud era ujuvabinõud.

§ 2. Kaitseleidi ujuvabinõude lipud on: 1) üldlipp, 2) üldvimpel, 3) malevate meri- ja sisevete üksuste lipud ja 4) ametvimplid.

§ 3. Üldlipuks on riigilipp, selle vahega, et lipu lahtine osa on kahe väljalõikega ja lipu vardapoolses osas on kollane laid $\frac{2}{9}$ lipu üldisest pikkusest, kusjuures selle kollase lai keskkohta on asetatud kaitseleidi embleem. Lipu laiuse ja pikkuse vahekord on 7:13 (lisa I).

§ 4. Üldvimpli lahtine osa on terava otsaga, kusjuures teravnemine algab vimpli $\frac{2}{3}$ pikkusest. Vimpli vardapoolne osa on riigilipu värviline $\frac{3}{20}$ vimpli üldisest pikkusest ja sellest edasi vimpli lahtine osa on kollane. Vimpli laiuse ja pikkuse vahekord on 1:20 (lisa II).

§ 5. Kaitseleidi ujuvabinõud kannavad üldlippu ja üldvimplit: 1) sõidul olles — tagumise masti kahvlis või masti puudumisel ahtri lipuvardas päikese tõusust kuni loojaminekuni; 2) ankrus ja kai ääres — ahtri lipuvardas hommikukella 08.00 kuni päikese loojaminekuni.

§ 6. Malevate mere- ja sisevete üksuste lippude ja ametvimplite kirjelduse ja tarvitamise korra kinnitab Kaitseminister Kaitseleidi ülema ettepanekul.

§ 7. Kaitseleidi ujuvabinõude lippe ja vimplid kannavad era ujuvabinõud ainult kaitseleidi teenistusliste ja õppeülesannete täitmisel.“

„§ 2. Kaitseleidi ujuvabinõude lippude kinnitamisega on Vabariigi Valitsus heakskiitnud ja tarvilikuks tunnistanud kaitseleidi mereüksuste arenemises. Loodan, et kaitseleidi ujuvabinõude tunnustamine ja äramärkimine Vabariigi Valitsuse poolt annab mereüksustele uut jõudu ja tahet nende tegevuses.

Omalt poolt tahan näha 1935. a. kõigil kaitseleidi ujuvabinõudel lehvimas kaitseleidi mereüksuste lippe, millede muretsemisele käsen mereüksustel asuda.“

„§ 3. Avaldan väljavõtte Kaitseväge Ülemjuhataja ksk. Nr. 238, 15. okt. s. a.:

§ 2. Lugada tegelikus teenistuses olevateks kindlapalgata ametikohtadel, arvates 15. sept. s. a.:
— tagavaraväe nooremleitnant Julius Tiisfeldt — kaitseleidi Harju malevas ja

— tagavaraväe lipnik Johannes Võmma — kaitseleidi Harju malevas.“

„§ 5. Lugada korralisel puhkusel viibinuks:

2. Harju malevapealik major Kristjan Saar — 15. kuni 18. sept. ja 9. kuni 17. okt. s. a.

Harju maleva pealiku kohuseid täitis ajutiselt major Saar'e äraolekul maleva vaneminstruktor kpt. Arnold Välja.“

„§ 9. Määrän ametkohtadele:
2. nooremleitnant Julius Tiisfeldt'i — Harju maleva Rapla malevkonna pealiku abi ametkohale, arvates 15. sept. s. a.;

3. lipnik Johannes Võmma — Harju maleva Rapla mlvk. pealiku ametkohale, arvates 15. sept. s. a.“

§ 2.

Kinnitan kl. P. Männik'u maleva sidepealikuks, arvates 1. novembrist s. a.

§ 3.

Kinnitan kl. O. Reinthal'i maleva õppepealikuks, arvates 1. nov. s. a., ühtlasi edasi jättes teda maleva propagandapealiku abiks.

§ 4.

Kinnitan ametkohtadele:

Linnaümbruse mlvk.: res. lipn. E. Mändmets'a — malevk. adjutantiks ja K. Lepik'u — malevk. sekretäriks, arvates 20. nov. s. a.
Aruküla komp.: Evald Tohver'i — komp. spordipealikuks, arvates 26. okt. 1934. a.

Kuimetsa üks. rhm.: Oskar Neuthal'i — side k-do pealikuks ja Arthur Sonberg'i spordipealikuks, mõlemad arvates 8. sept. 1934. a.

Jõeletme komp.: Oskar Fröhberg'i — merirühma pealikuks, Gustav Hallik'u — merirühma pealiku abiks, Herbert Lüüs'i — merirühma 1. jao pealikuks ja Arnold Erlbaum'i — 1. jaopealiku abiks, kõik arvates 16. nov. 1934. a.

Rapla komp.: R. Kuljus'e — II rühmapealikuks, arvates 19. okt. 1934. a.

Keila Tehn. II komp.: Edgar Sepp'a — g-do laskejuhatajaks, arvates 17. sept. 1934. a.

Kehtna komp.: Johannes Oberg'i — I rühmapealiku abiks, arvates 16. nov. 1934. a.

§ 4.

Vabastan ametkohtadelt:

Linnaümbruse malevkonnas: Dr. O. Pallop'i — malevk. sanitaarpealiku kohalt; Boris Laupmann'i — mlvk. spordipealiku kohalt, mõlemad arvates 25. nov. s. a. ja Vold. Uilp'i — mlvk. adjutandi kohalt, arvates 16. nov. 1934. a.

Keila II tehn. komp.: Alfred Eermann'i — g-do laskejuhataja kohalt, arvates 17. sept. 1934. a.

Rapla komp.: Vold. Espäev'a — II rhm. pealiku kohalt; R. Kuljus'e — II rhm. plk. abi kohalt ja P. Murru — II rhm. 1. jao plk. kohalt, kõik arvates 19. okt. 1934. a.

Kabala komp.: Arnold Oja — kompanipealiku kohalt, arvates 6. nov. 1934. a.

§ 6.

Alljärgnevad maleva tegevliikmed arvata toetajaiksliikmeiks:

Aruküla komp.: Arteemi Paist, arvates 23. okt. 1934. a.

Kehtna komp.: H. Kapsta, arvates 16. nov. 1934. a.

Rapla kom.: Alfred Roosenblatt, arvates 19. okt. 1934. a.

Triigi komp.: Voldemar Junja, Rudolf Lepp ja Mart Männik, kõik arvates 10. nov. 1934. a.

Ravila komp.: Joh. Kuster, Joh. Oppo, R. Leima ja J. Aloe — kõik arvates 30. sept. 1934. a.

Peningi komp.: Erieh Ploompuu — arvates 1. VIII. 1934. a.

Rapla rk. üks. rühm.: Voldemar Palm — arvates 13. okt. 1934. a.

Hageri komp.: Adolf Ladoga — arvates 1. sept. 1934. a.

§ 7.

Viin üle üksusest — üksusesse:

Arnold Oja — Kabala kompanist — Hageri kompanisse, elukoha muutmise tõttu, arvates 10. okt. 1934. a.

Vassili Piht'i — Jõeletme kompanist — Ravila kompanisse, elukoha muutmise tõttu, arvates 6. nov. 1934. a.

Õiendus: ljh. Nr. 4.

§ 8.

Harju maleva koosseisust lugeda lahkunuks alljärgnevad kaitseliitlased:

Rapla kompanist: V. Espäev ja P. Murru — mõlemad elukoha muutmise tõttu, arvates 19. okt. 1934. a.

Aruküla komp.: Al-der Jakovlev, arvates 1.VIII.1934. a. ja Johannes Ehrlich, arvates 23. okt. 1934. a., mõlemad elukoha muutmise tõttu; Johannes Lippa ja Julius Johans, mõlemad arvates 23. okt. 1934. a.

Peningi komp.: Gustav Metsis, elukoha muutmise tõttu, arvates 1.IV. 1934. a.

Saue komp.: Karl Kask ja Karla Tomikas, mõlemad relvaga hooletult ümberkäimise pärast; Ilmar Palm, Oskar Piin ja A. Birke, kõik elukoha muutmise tõttu, arvates 16. nov. 1934. a. Gustav Lauter — eluk. muutmise tõttu, arvates 1.VIII. s. a.

Valtu komp.: Helmuth Laurimann, kaitsev. teenistusse mineku tõttu, arvates 1. nov. 1934. a. ja Ilmar Kutser, eluk. muutmise tõttu, arvates 20.X. s. a.

Inglise komp.: Otto Münthel, elukoha muutmise tõttu ja toetaja liige Mart Kikerpuu, omal soovil, mõlemad arvates 16. nov. 1934. a.

Triigi komp.: Harald Tamm, elukoha muutmise tõttu, arvates 10. nov. 1934. a.

Järvakandi komp.: Hermann Tomingas, kaitsev. teenistusse mineku tõttu, arvates 1. nov. 1934. a. ja Ervin Sõrmus, elukoha muutmise tõttu, arvates 25. okt. 1934. a.

Alavere kompanist: Endel Pajupuu, kaitsev. teenistusse mineku tõttu, arvates 1. nov. 1934. a.

Peningi kompanist: Gustav Metsis, arvates 1. apr. 1934. a.

Riisipere komp.: August Nortmann, tervislistel põhjustel, arvates 1. okt. 1934. a.; August Suurov, omal soovil, arvates 21. okt.

1934. a.; Hermann Lehtmann, elukoha muutmise tõttu, arvates 1. nov. 1934. a.

Triigi komp.: Karl Vaher — omal soovil, arvates 26. okt. 1934. a.; Georg Kristal — elukoha muutmise tõttu ja Osvald Kell — kaitsev. mineku tõttu, mõlemad arvates 26. okt. 1934. a.

Riisipere komp.: Paul Linros, Peeter Kutti ja Martin Leevald — kõik elukoha muutmise tõttu; Peeter Kalm — kaitsev. teenistusse mineku tõttu ja Endel Reinhardt — omal soovil, kõik arvates 21. okt. 1934. a.

Raple rk. üks. rhm.: Johannes Läte — elukoha muutmise tõttu, arvates 26. okt. 1934. a.

Nabala komp.: Leonhard Toos — kaitsev. teenistusse mineku tõttu, arvates 20.VI.1932. a.; Karl Promet — surma läbi, arvates 20.VII. 1933. a. ja Alfred Tamm — kaitsev. teenistusse mineku tõttu, arvates 20.VI.1932. a.

Hageri komp.: Joh. Kõressar, arvates 24.VI.1934. a. ja Valter Kiviberg, arvates 1. aug. 1934. a., mõlemad elukoha muutmise tõttu. August Vessendorf — kohtu otsuse põhjal, arvates 1. sept. 1934. a.

Staabi komandost: Johann Ümarik — arvates 1.IX.1934. a. ja Eduard Joosani — arvates 1.X.1934. a.

§ 9.

Maleva koosseisust lugeda lahkunuks loiu osavõtu tõttu kl. tegevusest alljärgnevad kaitseliitlased:

Saue komp.: Eduard Rentsel ja Johannes Siimovart — mõlemad arvates 16. nov. 1934. a.

Riisipere komp.: Jüri Reinvald — arvates 1. nov. 1934. a.

Rapla komp.: K. Kappel ja Atlas — mõlemad arvates 19. okt. 1934. a.

Ravila komp.: Evald Orav — arvates 7. okt. 1934. a.

§ 10.

Harju maleva koosseisu lugeda vastuvõetuks alljärgnevad kodanikud:

Kuivajõe komp.: Oskar Esku, arvates 9. sept. 1934. a.

Aruküla komp.: Juljus Liivak, arvates 10. juunist 1934. a.

Riisipere komp.: Johannes Einberg, arvates 9. nov. 1934. a.

Ellamaa üks. rhm.: Karl-Eduard Klausen, arvates 16. nov. 1934. a.

Saku as. üks. rhm.: Elmar Taks, arvates 26. III. 1934. a.

Juuru komp.: Jaan Suuk, arvates 1. nov. 1934. a.

Kuimetsa üks. rhm.: Voldemar Noort, arvates 24. aug. 1934. a.

Inglise komp.: Paul Bergvald, arvates 24.XI.1934. a.

Kehtna komp.: Artur Keidla, arvates 1.XI.1934. a. ja Johannes Oberg — arvates 1.X. 1934. a.

Harju-Risti komp.: Elmar Tein, Arnold Kopti, Bernhard Murakas ja Evald Härmsi, kõik arvates 1. nov. 1934. a.

Raasiku komp.: Eduard Pöder, Anton Möls, Voldemar Noor, Johanna Kõönverk, Martin Kern, Karl Bachmann, Rudolf Jäns, Johannes Bachmann, Rudolf Tammeots, Anton Tikerberg, Bernhard Saarem, Richard Kuuskmann, Juljus Tedremäe, Elmar Siidok — kõik arvates 1. nov. 1934. a.

Jõeletme komp.: Leonid Isak Evald Viikmann, Albert Martne Evald Rimmelt, Evald Kallas, Leonhard Paemurd, Richard Sukamägi, Al-der Rahu, Edgar Ratsep, Anton Sukamägi, Endel Sukamägi, Edgar Jürberg, Herbert Hell, Evald Ots, Bernhard Söoker, Erich Taalmann, Hjalmar Toom ja Jakob Peep, kõik arvates 16. nov. 1934. a.

Viimsi kompanisse: Heinhold Hammermann, arvates 1. nov. 1934. a., Ottomar Tuulas, Erich Vesmann, Ferd Silberfeldt ja Hugo Veinberg — kõik arvates 6. nov. 1934. a.

Staabi komandosse: Artur Rosenberg, Voldemar Aamisepp, Roman Rida, Al-der Suurmann, Johannes Kambel, Johannes Sõerde, Jaan-Osvald Lõoke, Leonhard Otsing — kõik arvates 9. nov. 1934. a.; Oskar Mets, arvates 1. nov. 1934. a.; Karl Lepik ja Endel Mändmets — mõlemad arvates 19. nov. 1934. a.; Paul Mäggi, arvates 26.X.1934. a. ja Rudolf Münt — arvates 15. dets. 1933. a.

R. Saar,
major,

Harju malevapealik

Malevapealiku korraldused.

I.

16. detsembril s. a. kell 1000 hommikul peetakse Tallinnas, Tallinna maleva õppesaalis, Kaarli tn. 10 malevkondade-, kompanide- ja üksuste rühmade pealike koosolek.

Päevakord:

1. Protokoll kirjutaja valimine.

2. 1934/35. a. õppetegevusekava läbiharutamine.

3. Kaitseliidupäevast osavõtmine 28.—30. juunil 1935. a.

4. Maleva 10. aastapäeva pühitsemine.

5. Koosolekul ülestõstetud küsimused.

Päevakorra tähtsust arvesse võttes, palun kõiki üksuse pealikul koosolekust osa võtta. Kui pealikul omal pole võimalik koosolekule tulla, palun abi läkitada.

II.

Kõikide üksuste ja N. K. jaoskondade poolt korraldatavate kursuste registreerimiste kord on järgmine:

1. Kõik riigikaitse iseloomuga kursused, milledest osa võtavad ainult kaitseliitlased ja N. K. liikmed ning aasta tegevuskavades pole ettenähtud, registreeritakse maleva staabis;

2. kõik üldhariduslikud: teaduse-, kunsti- või mõne oskusharu teadmiste omamiseks korraldatavad kursused, vaatamata sellele, kes sealt osa võtavad, registreerida maleva staabis ning prefektuuris, viimases iseseisvalt või maleva staabi kaudu. Võib ka otsekohe iseseisvalt registreerida kohaliku politsei komissari juures.

III.

Kõik malevkondade-, kompanide- ja üksikute rühmade pealikul pole veel maleva staapi teatanud oma alaliste asetäitjate nimed. Kes pealikutest veel seda teinud pole, palun teatada maleva staapi, hiljemalt 5-ks dets. s. a.

IV.

Tuleval aastal on üksustel ja isikutel võimalik täpsuspüsse saada 30 kr. eest. Püssi raha Kr. 30: — peab maleva 1-ks aprilliks 1935. a. saatma kaitseliidu peastaapi — mispärast soovijail saata raha maleva staapi 20-ks märtsiks. Kui mõni üksus või keegi kaitseliitlane veel täpsuspüssi vajab, palun sellest maleva staapi teatada. —

V.

Kõik malevkondade, kompanide ja üks. rühmade pealikul (propaganda pealikul) ei ole senini veel ära saatnud alluva üksuse kohta käivaid ajaloolisi andmeid, vaatamata sellele, et tähtpäevaks propagandapealike koosoleku otsusel sai määratud 1. sept. s. a.

Kes üksustest pole veel ajaloolisi andmeid maleva staapi saatnud, palun need ära saata hiljemalt 5. dets. s. a.

K. Saar, major,
Harju malevapealik.

Teadaanded.

Avaldan teadaandmiseks ja täitmiseks kaitseliidu peastaabi vhk. 10. nov. s. a. nr. 490:

„Kaitseliidu üksused, laskespordi klubid ja kaitseliit oma võistlusmeeskonnaga korraldavad laskevõistlusi teiste oma- ja välismaa laskespordlaste organisatsioonidega, kus maksivad rahvusvahelised võistlusmäärused.

Laskevõistlustel on tulnud ette arusaamatusi ja võistlusreeglite väärtõlgitsemisi, mis on maksivad laskurite riietuse ja laskeasendite kohta. See on võimalik olnud selle tõttu, et seni maksvates reeglites mitte küllalt selgesti ei olnud väljendatud nõudmised riietuse ja laskeasendite kohta.

Kui meie lubame laskespordlastele kodustel laskespordistel harjutustel ja võistlustel riietust, mis ei ole kooskõlas rahvusvaheliste määrustega, ehk laskur on kätte harjutanud omale laskeasendi, mis keelatud, on selge, et niisugune laskur seisab väga suure raskuse ees võistlustel, kus peetakse täpselt kinni rahvusvahelistest reeglitest.

Et laskespordlastel „maast-madalast“ õpiks kätte õiged laskeasendid, tarvitaks riietust mille kohta ei tule arusaamatusi võistlustel ega võormaiste laskespordliste organisatsioonidega, peame juurelisatud reeglitest vankumata kinni pidama.

Uued reeglid laskurite riietuse ja laskeasendite kohta rahvusvahelistel võistlustel, on 16. detsembril 1933. a. vastu võetud ja maksma pandud rahvusvahelise laskurliidu tehnilise komisjoni poolt. Tegelikult ei ole need reeglid midagi muud, kui senini maksnud reeglite täpsustamine, et ära hoida kõrvalekaldu mis neist põhimõtetest, milledele olid rajatud senisedki reeglid, mis aga mitte küllalt selgesti ei olnud väljendatud ja võimaldasid väärtõlgitsemisi.

Maleva pealikul, instruktoritel, laskejuhatajatel, laskespordi klubi pealikul ja liikmetel, võistluste kohtunikkudel uute reeglitega põhjalikult tutvuda ning nende täitmist nõuda.

Ei tohi sallida ühtegi võtet, mis keelatud rahvusvahelistel võistlustel, nii valmistame oma laskespordlaste ette suuremateks võistlusteks. Kaitseliidu peastaap oma poolt korraldatud laskespordistel võistlustel saab täpselt kinni pidama juurelisatud reeglitest.

I.

Riietus.

1. Laskuri riietus peab olema niisugune, et laskuri asendit igal ajal võiks kontrollida, ilma et selleks vaja oleks segada laskurit.
2. Ölaõnsusesse sellele kohale, kuhu asetatakse relva kabaraud, võidakse asetada pehine padi. Samuti on lubatud pehmed küünarnukikaitse, mis tohivad ulatuda rihma kinnituskohani.
3. Rihma tohib tarvitada ainult ühe käevarre küljes; rihma laius ei tohi ületada 40 millimeetrit.
4. Kandekäe varukal on lubatud tarvitada haaki rihma allalibisemise ärahoidmiseks.
5. Tulpkinnaste (rannet pikalt katvad „schoiföörkindad“) tarvitamine on keelatud.
6. Igasugune muu, laskmist hõlbustava kunstliku vahendi kasutamine, kuigi see käesolevates reeglites otsekohe loetletud ei ole, on keelatud.

Selgitavad märkused riietusreeglite juurde.

Punkt 1-st järgneb:

Ei saa lasta üle õlade visatud mantli või teki alt, nii et kõrvalvaataja asendi üksikasju ei näe.

Samuti peab pkt. 1. kohaselt laskuri riietus olema niisugune, et ilma laskurit segamata, s. o. ilma laskuri kuube lahti nõõbitamata jne., võiks otsustada, kas laskuril kuue all mitte keelatud kohtades (nagu puusal, rinna peal jne.) ei ole polsterdusi ja tugesid.

Punkt 2-st ja 5-st järgneb, et rihma kinnituskohade all õlavarrel ja käevarrel ei tohi olla mingisuguseid polsterdusi. Küünarnukikaitse tohib ulatuda ainult rihmani, mitte selle alla, samuti ei tohi tarvitada pikavarrelisi kindaid, mis ulataksid rihma alla.

II.

Püstiasend.

Laskuri keha toetub jalgadele, ilma mingisuguse muu tugipunktita.

Relv ja kõik relva külge kuuluvad abinõud peavad laskuri kehast olema selgesti nähtavalt eraldatud. Relv tohib tugineda ainult õlasse ning vastasoleva käe peale.

Seene tarvitamine on lubatud.

Rihma tarvitamine on keelatud.

Igasugune polsterdus või muu kunstlik vahend, mis võiks moodustada tuge relvale või kätele on valjusti keelatud.

Selgitavad märkused püsti- asendi reeglite juurde.

Relva kanda tohivad ainult õlg ja vastasolev käsi. Seega ei tohi asetuda niivõrra täisprofiilseisu, et püssipära jääks toetuma rinnale. Püssipärast tohib keha puutuda ainult kabapind. Veel vähem tohib selleks asetada rinnale polstreid.

Kandvakäe küünarnuki surumine vastu keha ei ole keelatud. Igasugune polsterdus puusal on aga lubamata.

Samuti ei tohi keha külge puutuda triklikaitse või selle pikendus, seen tohib puutuda ainult kandekätt jne.

III.

Põlvetasend.

Põlveltlaskmisel võib jalasääre all patja. See padi peab asuma ainult sääre all ja nimelt nii, et põlv ja ja jalapöid veel puudutaksid maapinda või mahapandud matti. Tarvitada tohib ainult patju, mis on välja antud võistluse korraldajate poolt.

Relv ühes kõigi selle külge kuuluvate abinõudega peab selgesti nähtavalt olema eraldatud laskuri kehast.

Relv tohib tugineda ainult õlasse ja vastasolevale käele.

Kandekäe vars või küünarnukk peab toetuma põlvele.

Kandekäe all oleva jala tald peab terves ulatuses toetuma maha.

Päästekäsi ei tohi milgil tingimusel puudutada kandekätt.

Rihma tarvitamine on lubatud.

Seene tarvitamine on keelatud.

Samuti on keelatud igasugune polsterdus või muu kunstlik vahend, mis võiks anda tuge kätele, kehale või rinnale.

Selgitavad märkused.

Sellega, et kandekäe all oleva jala tald terves ulatuses peab toetuma maha, on keelatud ülimaldalt laskeasendid, kus jalg sirutatakse kaugele välja, nii et maad puutub ainult kand. Samuti ei saa kandekäe all olevat jalga tõmmata nii keha

ligi, et maad puutuks ainult saapanina või labajala külge. Normaalne täiskõrge või poolkõrge asend on ainuüksi sallitav.

Ka rihm ei tohi puutuda rinda. Laesäär ei tohi puutuda käevart, toeks on ainult käsi. Kandekäe õlavart ei tohi puutuda ka pära allserv või triklikaitse. Päästekäsi ei tohi kusagil puutuda kandekätt.

IV.

Lamades.

Laskur võib lamada kas laskesuunas või laskesuuna vastu põigiti maas või mingisugusel laskelaval, mis on tarvitada antud võistluse korraldajate poolt. Igasuguste patjade tarvitamine on keelatud.

Keha ülaosa peab toetuma mõlemale küünarnukile. Mõlemad käevarted, samuti kuu e v a r u k a d, peavad maast nähtavalt lahti olema.

Igasugune polsterdus või muu kunstlik vahend, mis kehale võiks pakkuda muid tugipunkte on keelatud.

Relv ühes kõigi selle külge kuuluvate abinõudega peab laskuri kehast selgesti nähtavalt eraldatud olema. Relva tohivad kanda ainult õlg ja vastaspoolne käsi.

Päästekäsi ei tohi milgil tingimusel puutuda kandekätt.

Rihma tarvitamine on lubatud. Seene tarvitamine on keelatud.

Selgitavad märkused.

Teise ja kolmanda löike kohaselt keha tohivad kanda ainult küünarnukid. Polsterdatud ja maad puutuvad varukad ei ole lubatud. Ka ei või rinna või õlavarte alla asetada patju, kokkukeeratud mantlid jne.

V.

Relv (vabapüss).

Optiline sihik on keelatud.

Relva kaliiber ei tohi ületada 9 millimeetrit.

Relva kaal ei tohi ületada 9 kilogrammi.

Kõigist asenditest tuleb lasta ühe ja sama kaliibriga.

Sõjapüssi kohta jäävad maksma endised reeglid, keelatud on kummi ja nahk patjade tarvitamine püssi kabadel."

K. Saar, major,
Harju malevapealik.

Kaitseliidu vormiriideid müüa rätsepmeister Vahter'i juures, Tallinnas Rataskaevu 9,—4. Telefon 431-07.

Õppeala.

Harju maleva õppe- tegevuse kava.

1. detsembrist 1934. a. kuni 30. novembrini 1935. a.

1934/35. õppeaastal malev pöörab peamise tähelepanu ja võtab õppe-tegevuse keskkohaks (eriline õppe-tegevus maleva staabi korraldusel):

I. Pealikute väljaõppe alal:

1) Jaopealikute, nende abide ja kandidaatide ettevalmistuskursused jao juhtimiseks koond-, lahkriivi ja lahingolukorras. Kursuste kestvus 2 päeva. Nad korraldatakse 16. veebr. kuni 7. apr. 1935. a. Tallinnas, Kohila al., Rapla al., Juuru al., Keila al., Kuusalu al. ja Kose al.

Õppekavas — jao- koond- ja lahkriivi, jagu kaitsel, pealetungil ja luurel, relvade hoolekanne, üldine tutvunemine kaitseliidu kodukorraga ja õppuste korraldamise kohtadel. (Õppemäärused I osa §§ 58 p. p. 1, 3, 5, 7, 60 p. p. 1—3, 62 p. p. 2—6, 73 p. p. 1—4).

2) Rühma- ja jaopealikele ning nende abide praktilised taktikalised harjutused maastikul jao- ja rühma juhtimise oskuse arendamiseks ja teadmiste värskendamiseks. Õppuse kestvus 1 päev. Nad korraldatakse 20. sept. kuni 1. nov. 1935. a. arvestustega, et neist on võimalik osa võtta kõigil nimetatud pealikeil. Erilist tähelepanu väärib pealiku algatus- ja otsusevõime ning tahte väljendus lühidate ja selgete käskudega ja korraldustega kui ka määruste kohaste käsklustega. Õppekavas: näitlikkude ülesannete lahendamine maastikul — jagu- ja rühm kaitsel, pealetungil ja luurel; laskemoonaga varustamine ja moondamine. (Õppemäärused I osa §§ 73 p. p. 1—4 ja 6—8; 80 p. p. 2,7 ja 8; 85 p. p. 1—4).

3) Ratsa komandode. jaopealikute ja nende abide kursus Tallinnas, 19.—21. jaan. 1935. a. Kursuse eesmärgiks on pealikute teadmiste ja oskuste täiendamine ja värskendamine; a) iseseisvaks jao koondriivi ja ratsasõidu õppuste korraldamiseks ja läbiviimiseks kohapeal; b) jao- ja rühma juhtimiseks lahingolukorras, peamiselt luurel ja kätteosana.

Õppekavas — ratsaväe kasutamine meie oludes, praktiline topograafia, ratsasoit, taktikalised harjutused maastikul — rühm luurel ja kätteosana, hobuse tervishoiu põhimõtted ja tema eest hoolitsemine, praktilisi ja metoodilisi näpunäiteid õppuste korraldamiseks. (Õppemäärused I osa §§ 152, 153, 154, 155, 156).

4) Kaitseliitlaste ettevalmistuse kursus allohviteri katsetele. Kursus korraldatakse 26. märtsist kuni 7. apr. 1935. a., millele järgnevad kohe katsed 8. ja 9. aprillil. Katsetele lubatakse neid kaitseliitlasi, kes ettevalmistuse kursuse on lõpetanud, kelle teadmisi on kontrollitud ja kes tunnistatud võimealisteks. Kursustel erilist rõhku panna praktilistele oskustele jao- ja rühma koond- ja lahkriivi juhtimises, relvade käsitamises ja kaitseväge distsipliini tundmises.

Õppekavas: (peamiselt praktiline osa katsekava ulatuses) laskeasjandus, sideasjandus, relvade materjaalosa ja nende käsitamine, jao- ja rühma koond- ja lahkriivi, välikindlustus, vahiteenistus, gaasiasjandus, tervishoid, kaitseväge veod vee- ja raudteel, tule juhtimine — nooremallohv. jao- ja vanemallohv. — rühma juhtimine mitmesugustes lahingolukordades. Kursused korraldatakse ühel ajal, kuid eraldi jala- ja ratsaväge aladel.

Kuna katsekava on võrdlemisi laialdane (jalaväge n. allohv. kohta avaldatud „Harjulas“ Nr. Nr. 18 — 1932. a. ja 12 — 1933. a., ratsaväge n. allohv. kohta — „Harjulas“ Nr.), siis kursustest osavõtta soovijail muretseda aegsasti endile määrustikud ja teoreetilistel aladel, mis õppekavas tähendamatata, aegsasti ettevalmistada juhtnõõride kohaselt, mis avaldatud „Harjulas“ Nr. 18 — 1932. a. ja Nr. 3 — 1933. a.

Kaitseliitlastel, kes soovivad kursustest ja katsetest osa võtta, teatada sellest kirjalikult maleva staapi, hiljemalt 1-ks veebr. 1935 a., ära tähendades andmed, mis nõutud „Harjulas“ Nr. 9/10 — 1933. a. ja peale selle, kas võtab kursusest osa või mitte.

II Taktikalise tegevuse alal

Kõvendatud rühma- ja kompani kahepoolsed taktikalised õppused maastikul. Õppuste eesmärk:

1. jao- ja rühma pealikute ning nende abide teadmiste ja oskuste täiendamine jao- ja rühma juhtimises pealetungil, kaitsel ja luurel;
2. malevlastele, teadmiste ja oskuste täiendamine jao- ja rühma koosseisus tegutsemises.

Erilist tähepanu väärrib: a) pealikute poolt käskude, käskluste ja korralduste tehnika, b) malevlaste poolt — maastiku kasutamine ja tule mõju arvestamine. Õppuste kestvus 1 päev; nad korraldatakse kõigile maleva allüksustele 20. sept. — 1. nov. 1935. a.

Kavas on: 1) jagu ja rühm kaitsel; 2) jagu ja rühm pealetungil; 3) luurpatrulli ja piirkonna tegevus; 4) vaatlusposti ja sidevaatlejate tegevus; 5) laskemoonaga varustamine; 6) moondamine.

(Õppemäärused I osa §§ 73 p. p. 2, 3, 7, 8; 80 p. p. 2, 7, 8 ja 85 p. p. 1—4).

III. Laskeasjanduse alal.

1. Laskejuhatajate kaadri teadmiste ja oskuste täiendamiseks ja värskendamiseks korraldatakse 2-he päevased kursused 10. jaan. kuni 10. veebr. ja 15. sept. kuni 20. okt. 1935. a. Kursused korraldatakse arvestusega, et neist saavad osa võtta kõik laskejuhatajad nende abid ja kandidaadid. Kursused peetakse: Nissi-, Kohila-, Hageri-, Juuru-, Kuusalu-, Keila-, Rose-, Rapla al., Sakus, Raasikul, Kloostri-, Nehatu-, Vihterpalu-, Raiküla-, Saue- ja Kaiu vallamajades. Erilist rõhku panna relvade hoolekandele ja käsitamisele. Õppekavas — relvade hoolekanne ja ülevaatus, relvade käsitamine, laskeasendid, laskemoona- ja püside proovimine, laskerajad ja nende korrashoid-, laskeraamatute pidamine ja aruannete koostamine. (L. K. lhk. 24—59; 62—63; 136—147; 152—164; 166—176; L. E. Ia, §§ 27—37; 48—49; 53—57; 60—64; 77, 79; 82 ja 83).

2. Maleva võistlusmeeskondade väljavalikuks, nende ettevalmistuseks kaitseliidupäeva võistlustel ja lahinglaskekooli elluviimise jätkamiseks korraldatakse Sakus, 15. ja 16. juunil 1935. a. laskurite laager. Laagrist võtavad osa malevlaste laskemeistrid ja 10-ne mehelised meistrigrupid igal alal ja igas klassis. Erilist tähepanu

pöörata lahinglaskmisele ja võistlusmeeskondade ettevalmistusele.

Kavas on: a) üksimehe lahinglaskmine; b) maleva laskemeister-võistlused; c) padrunite sordid, nende tunnused ja omadused; d) padrunite laadimine; e) relvade ja laskemoona proovimine

3. Punktilaske tasapinna tõstmiseks ja maleva võistlusmeeskonna väljakoolitamiseks korraldatakse maleva poolt (väljaarvatud peastaabi poolt korraldatavad) järgmised laskevõistlused:

- a) 19. mail — maleva treeningmeeskonna valikvõistlus, Mustamäe lasketiirul;
- b) mai kuul — Loksa üksiku merirühma ja piirivalve Loksa raiooni meeskondade vahel, Loksal;
- c) 15. ja 16. juunil — maleva laskemeistervõistlused, Sakus;
- d) septembri kuul — Nehatu komp. ja piirivalve Jägala raiooni meesk. vahel.
- e) septembri kuul — Saku komp. ja Auto-tankide rüg. meesk. vahel, Männikul;
- f) septembri kuul — Saku komp. ja Pioneerpat. meesk. vahel Mustamäe lasketiirul;
- g) septembri kuul — Paldiski komp. ja Paldiski raiooni meesk. vahel, Paldiskis;
- h) septembri kuul — Harku komp. ja piirivalve Tallinna raiooni meeskondade vahel Harkus (Võistlustest osavõtjate ja võistlusalade kohta ühel — teisel võistlusel vt. allpool toodud tabelist).

4. Kaitseliidu laskurmeeskonna lasketaseme tõstmiseks, meeskonna arvu suurendamiseks ja uute laskurite juurde tõmbamiseks igal maleva instruktoriga 1935. a. juuni kuus väljaõpetada vähemalt 2 laskurit, kes igal ajal suudavad kolmest asendist, 300 mtr. kauguselt, väljalüüa 500 sihma ja enam.

Selleks instruktorigel korraldada parimatele laskureile, kes maleva treeninggruppi määratud, järjekindlalt talviseid ja suviseid harjutusi eritreeningu kavade kohaselt, mis peastaabi poolt välja saadetud ja ka maleva poolt koostatud.

Väljavalitud laskureil on kodus järjekindlalt harjutada laskeasenditesse asumises, püssi palgepanemises, sihtimises aknaruudule

kleebitud ja vastavalt kaugusele vähendatud märkide pihta ja kuke päästmises, meelepidades, et laskeosavus oleneb eelharjutustest, mitte laskmisest — laskmine on ainult katseks, kaugale eelharjutustega on jõutud. Ka nõelaparaat on heaks harjutuse abinõuks.

IV. Eriüksuste väljaõppe alal :

1. R. K üksuste lasketasapinna tõstmiseks je relva käsitamiseks, teadmiste ja oskuste täiendamiseks lahingolukorras tegutsemiseks, korraldatakse Sakus, 15. ja 16. juunil 1935. a., kõigile r.k üksustele suvilaager.

Kavas on: a) karikavõistlused; b) tegevusharjutuste drill; c) lahkrivi; d) rk.rühm pealetungil ja kaitsel.

2. P. K. meeskondade tasapinna tõstmiseks, relva käsitamisoskuse arendamiseks korraldatakse Sakus, 15. ja 16. juunil 1935. a. suvilaager kõigile maleva p.k. tegev- ja tagavara toimkondadele. Kavas on: a) P. K. käsitamine; b) õppelaskmine; c) lahinglaske harjutused; d) võistlused erikava järele.

3 Side üksuste teadmiste ja oskuste täienduseks praktilise side teenistuse alal rühma koosseisus ja võistlusmeeskonna väljavali kuks ja ettevalmistuseks kaitseliidupäeva võistlusteks, korraldatakse Sakus, 15. ja 16. juunil 1935. a., suvilaager kõigile maleva sideüksuste meeskondadele. Kavas on: a) telefoniliini ehitamine mitmesugusel maastikul; b) praktiline side teenistus; c) võistlused erikava järele.

4. Sidevarustuse kordaseadmine. Jaanuari kuu jooksul maleva sidepealikul korraldada maleva staabi juures kõigi malevas olevate telefoni aparaatide ja väliskaabli ülevaatus. Kõik telefoni aparaadid, mis nõuavad parandust, korda seada; väliskaabli isolatsioon parandada ja imbutamist nõudvad osad läbiimbutada.

Üksuste pealikutel, kuhu välikaabel ja telefoniaparadid väljaantud, need maleva staapi ära saata, hiljemalt 1-ks jaan. 1935. a.

V. Kehalise kasvatus alal.

1. Kehalise kasvatus juhtide teadmiste ja oskuste täiendamiseks, harjutuste ja võistluste korraldamiseks kohtadel, kaitseliidupäeva

võistlusmeeskondade väljavali kuks ja ettevalmistuseks korraldatakse sportlaste suurlaager Hagudis, 9.—16. juunini 1935. a. Osa võtavad kõik maleva kehalise kasvatus juhid ja paremad sportlased piiramata arvul kaitseliitlaste, naiskodukaitse liikmete, noorkotkaste ja kodutütarde hulgast.

Kavas: a) kergejõustik; b) raskejõustik; c) mängud; d) võimlemine; e) rännak- ning kaarti ja kompassi järele orienteerimise harjutused; f) maleva kergejõustiku meistervõistlused; g) sõjalise iseloomuga võistlused — 6 klm. orienteerimise jaoks ja sõjaline kolmevõistlus.

2. Kehalise kasvatus taseme tõstmiseks ja ettevalmistuseks kaitseliidupäeva võistlustele korraldatakse mitmesugused võistlused, nagu allpool erilise õppuse tabelis näidatud.

Võistlustel erilist rõhku panna mitmeala ja sõjalise iseloomuga võistlustele, suusatamise oskusele ja võistlustele, eriti suusaüksustes.

Suusaspordi ja muu kehalise kasvatus arendamiseks ja levitamiseks on vaja, et igas klassis ja igal alal võistleksivad eriinimesed.

VI. Algajate kaitsel. väljaõppealal.

Noormalevlaste ettevalmistuseks ettenähtud kava ulatuses korraldada:

1. kahepäevaseid kursuseid malevkondade ja malevkondade koonduste kaupa 15. veebr. kuni 10. aprillini 1935. a. Kursused korraldatakse sarnaselt, et neist saavad osa võtta kõik algajad kaitsel. ja nimelt: Tallinnas, Kohila al., Rapla al., Juuru al., Keila al., Kuusalu al. ja Kose al. (Lähemalt vt. allpool toodud eriõppuste tabelist).

2. Kahepäevase suvilaagri Sakus, 15. ja 16. juunil 1935. a., millest osa võtavad kõik maleva algajad kaitseliitlased. Kavas on:

a) koond- ja lahkrivi õppused; b) laskeasjandus kavas ettenähtud laskmistega; c) katsed. (Õppemäärused §§ 57 p.p. 4—11; 58, 59 p.p. 2—6; 62 p.p. 5—6; 63).

Algajate õppustel erilist rõhku panna relvade hooldamisele ja käsitamisele. Enne katsete soori-

tamist ei või algajatele kaitseliidu relvi välja anda ega luba isikliste relvade ostmiseks.

VII. Järjekordsed õppused (üksuste pealike ja instruktorite juhatusel):

1. Laskeasjanduse alal.

Üldine raskuspunkt 1934/35 õppeaastal asetada laskeasjandusele. Üldiseks laskeasjanduse õppuste eesmärgiks on maleva lasketasapinna tõstmine punkti ja lahinglaskmises. Ettevalmistusel ja õppustel meeledada, et laskemeistriks ei saa keegi sagedaste lahingpadrunitega laskmisega vaid järjekindlate igapäevaste koduste ettevalmistavate harjutuste varal. Laskmine on vaid katse, kaugale eelharjutustega on jõutud. Instruktoritel ja üksuste pealikutel (eriala pealike kaasabil), korraldada aasta jooksul kindlate kavade järele:

a) eriõppuse nõrkadele laskuritele. Laskejuhatajatel talvise perioodi jooksul korraldada ettevalmistavaid eriõppusi neile laskevõimelistele kaitseliitlastele, kes karikavõistlustel saavutasid vähem, kui 25 silma. Väljaselgitada põhjused, miks nad rahuldavaid tagajärgi ei saavutanud ja „0—25-e mehed“ 1935. a. peetavateks karikavõistlusteks niivõrd väljakoolitada, et nad saavutavad rahuldavaid tagajärgi ja sooritaksivad vähemalt II klassilaskuri katse.

Kaitseliitlaste kohta, kes kehaliste puuduste tõttu (ebanormaalne nägemine, käte vigastused) ei suuda üldse lasta, koguda andmed ja saata need maleva staapi, 1-eks maiks 1935. a., ühes arsti tunnistusega, nende vabastamiseks laskmistest.

b) Õppelaskmisi 1934/1935. a. õppeaasta jooksul laskejuhatajatel oma grupile korraldada nii, et iga mees laseks läbi klassiharjutused, milles ta seisab ja vähemalt 50% tegevliikmete arvust sooritaksivad klassikatsed järgmisse kõrgemasse klassi pääsemiseks.

c) Laskesportlaste ettevalmistavaid harjutusi korraldada 1934/35. õppeaasta jooksul instruktoritel. Laskesportlastel ettenähtud laskeharjutusi võib sooritada ainult piirkonna instr. otsekohesel juhatusel. Laskesportlaste ettevalmistus on instr. üheks tähtsamaks ülesandeks. Eesmärk — iga treening

meeskonda määratud laskur juuni kuuks 1934/35. a. olgu niivõrd ettevalmistatud, et ta 300 mtr. peale, kolmest põhiasendist inglise lahingpüssist 60. lasuga (a 20 lasku asendist) lööks välja 480 silma, täpsuspüssiga — vähemalt 500 silma.

Laskemõõn laskureile treeninglaskmisteks antakse eraldi maleva staabist.

d) Lahinglaskmisi piirkonna instruktoril korraldada 1. maist kuni 30. nov. 1935. a. õppelaske- ja klassikatsete päivil, kus laske- rajad seda lubavad. Läbi võtta: 1) kütidega kõik põhiharjutused ja 2) klassilaskuritega kuni 3 põhiharjutust.

e) Püstoli laskurite meeskonnad üksuste pealikul kindlaks määrata pealikuist ja parimaist laskureist määruste ja korralduste kohaselt, kus muudatusi olnud, ja korraldada neile õppelaske sel määral, et neid saaks 1. nov. 1935. a., üle viia järgmisesse kõrgemasse klassi.

f) laskemeistervõistluse kompanide ja üks. rühmade pealikul läbi viia oma üksuses 1. maist kuni 1. juunini 1935. a. muudetud maleva laskemeistervõistluste järele. („Harjulane“ nr. 9 — 1934 a. lhk. 4—6). Üksuste meistervõistlustest võtavad osa kõik üksuse tegevliikmed. Vähemalt 3 võime- list vahekotnikku võistlustele hangivad üksuse pealikud väljas- poolt oma üksust. Võistlusproto- kollid seada kokku 2-es eks., mil- lest üks kohe saata malevkonna- pealikele ja teine — maleva staabi.

g) Malevkondade meistervõist- lused läbi viia malevk. pealikul 1. juunist kuni 10. juunini 1935. a. Võistlused korraldada maleva võistlusmääruste järele. Nendest võtavad osa kompanide ja üks. rühmade meistrid ja meistergru- pid ning need laskurid, kellede tagajärjed parimad, kui kõige nõr- gemal üksuse meistril. Võimelised vahekohtunikud võistlusteks han- givad malevkonna pealikud ise- seisvalt.

h) Karikavõistlused kõigis kom- panides ja üks. rühmades ning merekaitseliidu üksustes peetakse üksuste pealike korraldusel 1-sel aug. kuni 31. okt. 1935. a. Ettenäh- tud vahekohtunikud hangivad üks- suse pealikud naaberüksustest, kuhu nemad ise vahekohtunikke karikavõistlusteks ei saada.

Karikavõistlustel on eesmärgiks: 1) võistlustest võtavad osa kõik

kaitseliitlased; 2) üksuse keskmine silmade summa vähemalt 40; 3) ei ühtegi nõrka laskurit, s. o. alla 25 silma meest.

j) Klassikatset lasketasapinna selgitamiseks korraldavad maleva instruktorid kõikidele kütidele, klassilaskureile ja algajale vähe- malt kaks korda aastas 1. maist kuni 1. okt. ja 1. nov. kuni 30. nov. 1935. a.

i) P. K. meeskondade õppusi korraldatakse maleva instruktorite poolt. Eesmärk — õpatada mees- konnale põhjalikult kätte materjaal- osa ja käsitamine; tõsta tegevtoim- konna laskeosavust. Kõigile P. K. toimkondadele peetakse õppusi tal- visel perioodil 2-el päeval, a. 3 töö- tundi ja suvisel 2-el päeval a. 6 töötundi. Drillipäraseid käsita- mise- ja laskeharjutusi korralda- vad laskejuhatajad. Kavas — 1) materjaalosa ja hoolekanne; 2) kä- sitamine; 3) laskeharjutused mäa- ruste järele; 4) meeskondade vahe- lised võistlused erikava järele. (Õppemäärused § 77).

Erilist rõhku panna relva käsi- tamisele. Tegevtoimkonnaga õppe- laskmisi korraldada nii, et 1934/1935. a. jooksul kõik täidaks ettenähtud harjutused klassis, kus viibivad ja 1-ks nov. 1935. a. vii- daks üle järgmisse klassi.

k) Relvade ülevaatust ja hoole- kannet kõigil instruktoritel ja pea- likutel teostada täpselt kaitseliidu ülema ksk. Nr. 3 — 1932. a. koha- selt. Hoolitseda, et kõik kaitseliit- lased oleks teadlikud relvade hoo- lekande reeglite tundmises. Kõi- gil kaitseliitl. käsitada relva kodus kõigi hoolekande reeglite kohaselt teades, et heast relvast oleneb edu laskmisel ja lahingus.

l) Laskeradade ehituste täien- damise ja korrashoiu peale kõigil instruktoritel ja pealikutel erilist rõhku panna kaitseväge- Ülem- juhataja ksk. kohaselt. („Harju- lane“ Nr. 10—1934. a.) Uute laske- radade soetamist jätkata nii, et ühelgi kaitseliitlasel ei tuleks jalgsi käies aja kulu üle ühe tunni ja laskeradadel oleks võimalik lasta nii punkti laske — kui ka lahing- laske harjutusi.

2. Eriüksuste väljaõpe.

(Instruktorite ja üksuste pealike korraldusel).

Eriüksuste väljaõppe eesmärk — ettevalmistada eriüksusi niivõrd, et nad tunneksid oma eriala relvi

ja võistlusvahendeid nende käsi- tamist ja suudaksivad oma erialal edukalt täita lahingülesandeid jao ja rühma koosseisus.

Kuna maleva instruktorid ja maleva staabi poolt väljasaadeta- vad erialade instr. ei suuda kõigile eriüksuste meestele kätte õpetada kõiki õppeaineid, mis kavas ette- nähtud, eriti drillipäraseid, siis osa drillipärase õppusi, mis instruktori poolt juba varem läbi võetud, jätkavad drillina eriüksuste pealikud. Peale seda harjutavad drillipära- seid võtteid ja õpivad üldteoreeti- lisi aineid kodus eriüksuste kait- seliitlased instr. ja üksuse pealiku näpunäidete järele. Nii jagunevad eriüksuste õppused kolme ossa: 1) instruktori poolt korraldatavad, 2) üksuse pealiku poolt korralda- tavad ja 3) kaitseliitlaste eneste poolt omandatavat. (Üksikasjalised eriüksuste õppekavad avaldatakse „Harjulases“).

a) R. K. väljaõppe alal korral- dada õppusi kogu õppeaasta väl- tel. iga kuu vähemalt kord a 3—6 töötundi. Osa võtavad kõik rk. üksuste kaitsel.

1. Instruktori juhatusel võtta läbi R. K. materjaalosa, rk. käsita- mine; rk. üksuste rivikool; rk. üksuste lahingkool, rk. karikavõist- lused. (Õppem. §§ 90 p.p. 2—10; 91 p.p. 1—6; 96 p.p. 1—11; 97; 98).

RR. üksuste pealike juhatusel korrata ja trillida: rk. materjaal osa (Õppem. § 90 p. p. 5—7); rk. käsitamine (Õppem. § 91 p.p. 1—4); õppe laskmine (Õppem. §§ 92 ja 93).

3. RK. üksuste kaitseliitlased omandavad iseseisvalt kodus: rk. luku lahtivõtmist ja kokkupanemist; lasketakistused ja nende kõrval- damised. (Õppem) § 90 p. p. 4 ja 5).

RR. materjaalosa korrata ja läbi võtta niisuguses ulatuses, et rk. mehel oleks selge arusaamine klp. tähtsamate osade koostööst laskmisel, põhjustest, mis esile kutsuvad lasketakistusi, üles leiaks rikke ja oskaks selle kõrvaldada õigete võtetega. Kiirust mitte enne nõuda, kui ei ole omatud õiged, puhtad võtted.

Näitelaskmist ja „ülepeade“ laskmisi käesoleval aastal mitte toimetada. Lahingkooli õppused pärast drilli harjutusi läbi viia koos laskurosadega, et rk. mehed saaks selge pildi ja arusaamise rk. lahingulisest kasutamisest.

R. K. üksustes selle eest hoolit- seda, et iga rk. kohta oleks ette-

nähtud alati 2—3 malevlast, kes sundusliku kaitseväge teenistuse ajal on lõpetanud rk. reserv-allohv. kursuse ehk täielikult läbiläinud rk. reamehe kursuse ja võiks sihturi kohuseid täita.

Erilist rõhku panna drillipäras-tele harjutustele, hooldamisele, numbrite koostööle rk. toimkonna väljaõppele peatetungil ja kaitsel.

b) Ratsa üksuste väljaõppe alal korraldada õppusi õppeaasta vältel iga kuu vähemalt üks kord, ä 4—6 töötundi. Osa võtavad kõik ratsaüksuste kaitseliitlased. Erilist rõhku panna hobuse kasutamisele ratsateenistuses, ratsa luurele ja side teenistusele.

1. Instruktori juhatusel võtta läbi: hobuse hooldamine ja kasutamine ratsateenistuses; ratsasõit, ratsarivi, ratsaluure, ratsalahing, (Õppemäärused §§ 152 p. p. 13—17; 153 p. p. 6—11 ja 13—15; 154, 155 pp. 1—8; 156 p. p. 1—3).

2. Üksuse pealiku juhatusel võtta läbi: hobuse hooldamine ja kasutamine ratsateenistuses ja ratsasõit. (Õppemäärused §§ 152 pp. 2 ja 16; 153 p. p. 1—5 ja 15—19).

3. Ratsa kaitseliitlased omandavad iseseisvalt: oma hobuse väljaõpetamine ja ratsastamine; hobuse hooldamine ja kasutamine ratsateenistuses (Õppem. §§ 152 p. p. 1; 3—12).

Hobuse kasutamist ratsateenistuses selgitada üldloengute näol, kusjuures loengule järgnegu praktiline harjutus maastikul. Ratsasõiduga algust teha nende ratsa-kaitseliitlastega, kellel algõppus juba läbi.

Ratsarivi õppida kätte jao- ja rühma piires. Ratsarivi õppimisel ja õpetamisel tulevad esmalt omada lihtsamad ja hädavajalikumad rivi formatsioonid, nagu: hargrivi ja kolonnide moodustamine lihtsamal kujul jne.

Ratsaluure- ja ratsalahingu alal pöörata erilist tähelepanu kaitseliitlase oskusele tegutsemiseks piilurina, luurpiirkonnas, patrullis, teateratsanikuna ja sideratsanikuna.

c) „G“ meeskondade väljaõppe alal korraldatakse õpetused kogu õppeaasta vältel, iga kuu vähemalt üks kord, ä 3—6 tundi. Õppustest võtavad osa kõik „g“ üksuste kaitseliitlased. Erilist tähelepanu pöörata meeskonna gaasidistsipliini pidamisele. „G“ meeskonnad peavad omama teadmisi ja oskusi praktiliselt sõjagaase eral-

dada ja määrata vastavaid gaasihävitamise abinõusid. (desinfektsiooni aineid). G-meeskonnad peavad teadma arstiabi andmist niipalju, kui võrd seda on tarvis ümberkäimisel kannatanutega. Taktikalistel õppustel g-komandodega läbivõtta — gaasiluure, tegelik gaasitamine ja desinfektsioon.

1. Eriteadlase instr. poolt võtta läbi: sõjagaas, g-kaitse abinõud, g-kaitseabinõude käsitlemine ja praktiline g-kaitseteenistus, esimene arstiabi. (Õppemäärused §§ 169 p. p. 2—4; 170 p. p. 1—5; 171 p. p. 1—5 ja 7—9; 172).

2. G-üksuse pealiku juhatusel läbi võtta: g-abinõude käsitlemine ja praktiline g-teenistus — drill (Õppem. § 170 p. p. 1—5).

3. G. üksuste kaitseliitlased omandavad kodus: sõjagaasid võitlusvahendina ja lühikene sõjagaasi arenemise ajalugu (Riigikaitse õpetuse käsiraamat lehek. 156—157).

d) Suusküksuste väljaõppe alal korraldada õppusi talvisel perioodil iga kuu vähemalt üks kord, ä 3—6 töötundi. Osa võtavad kõik suusküksuste kaitseliitlased. Suuremat tähelepanu pöörata suusküksuste suusatamisoskuse tasapinna tõstmiseks igasuguses olukorras — ööl, päeval ja mitmesugusel maastikul.

Suusküksuste väljaõppe aluseks on kaitseliitlase üldsõjaline ettevalmistus kaitseliitlase üldõppekursuse kava järgi. (Õppem. §§ 68—82) ja iga suusküksuse kaitseliitlase suusatamise oskus.

Instruktori juhatusel võtta läbi: suusad, suusavarustus ja nende eest hoolitsemine, suusatamine, suuskriivikool ja suusküksuste lahingkool. (Õppem. §§ 105 p. p. 2—3; 106, 107, 108 p. p. 1, 4 ja 9).

2. Üksuse pealiku juhatusel drillida: suusatamist, suuskriivikooli ja rännakarjutusi. (Õppem. §§ 106 p. p. 1—3; 107 p. p. 4—5) ja 108 p. 9.)

3. Suusküksuse kaitseliitlastel iseseisvalt harjutada pikemaid rännakuid (50—100 klm) 1—2 päeva kestvusega.

e) Jalgrattur üksuste väljaõppe alal korraldada õppusi suvise perioodi jooksul, iga kuu vähemalt üks kord, ä 3—6 tundi, õppustest võtavad osa kõik ratturüksuste kaitseliitlased. Erilist tähelepanu pöörata luure teenistusele. Jalgratturüksuste väljaõppe aluseks on kaitseliitlase üldsõjaline ettevalmis-

tus, mis iga jalgratturüksuse kaitseliitlane omab kaitseliitlase üldõppekursuse kava järgi (Õppem. §§ 68—82) ja jalgratta sõidu oskus.

1. Instruktori juhatusel võtta läbi: a) jalgratta materjaalosa ja jalgratta hooldamine, b) jalgrattasõit, c) rivikool, d) jalgratturüksuste lahingkool. (Õppem. §§ 110—113; 114 p. p. 1—5; 115 p. p. 1—8; 116 p. p. 1—2).

2. Üksuste pealike juhatusel võtta läbi drillina: jalgratturite rivi- ja lahingkool. (Õppem. §§ 114 p. p. 1—5 ja 115 p. p. 1 ja 2).

Detsembri kuus jätkata suusk-ratturüksuste organiseerimise töid, kus need pooleli, jaanuari kuust alates teostada suusaüksuste õppusi.

Rööbati suusküksuste väljaõpetamisega teostada ka katseid ja uurimusi suusküksuste varustuse ja suusküksuste tegevusega ühenduses olevaid tehnilisi üksikasju kaitseliidu elu ja meie olude kohaselt.

f) Sideüksuste väljaõppe alal korraldada õppusi kogu õppeaasta vältel, iga kuu vähemalt üks kord, ä 3—6 töötundi. Osa võtavad kõik sideüksuste kaitseliitlased. Erilist tähelepanu pöörata sidevahendite põhjalikule tundmisele, nende käsitlemisele ja praktilisele sideteenistusele. Telefoniaparati ja sidekaablit peavad kaitseliidu sidemehed niivõrd tundma, et need suudaksivad töötada side alal, oskama leida vigu ja neid parandada aparadis, keskjaamas ja kaablis.

1) Instruktori juhatusel läbi võtta: üldteadmised sidemest (Õppem. I. § 159), telefoniaparaat (Õppem. I, § 161), välikaabel (Õppem. I, § 163), kaabelliini ehitamine (Õppem. I, § 165 p. p. 2, 3, 5, 7, 10, 11, 12, 15, 16).

2) Üksuste pealiku juhatusel läbi võtta: üldteadmised elektrist (Õppem. I, § 160 — selle käsitlemiseks tarbekorral kohapeal õppejõude kohaliku õpetajaskonna hulgast juure paluda, elavside (Õppem. I, § 164), drillida tööriistade kasutamist, kaablijatkamist, kaablivedamist (Õppem. I § 163 p. 2, 165 p. 1, 2, 3, 5, 7, 10, 11, 12, 15, 16) lippsignalsatsioon (Õppem. I § 166).

3) Side üksuste pealike omandavad kodus: morsetähestik, selle käsitlemine lipuga signaliseerimiseks (Õppem. I § 166 p. 1 ja 2), signaliseerimise drillimine kuni

kiiruseni 20 tähte minutis (saatmine ja vastuvõtt ning üleskirjutamine).

g) **Merekaitsealiidu väljaõppe alal** korraldada õppusi kogu aasta kestel, vähemalt 48 töötundi eriala instruktorite ja üksuste pealike juhtimisel üksustesse saadetava üksikasjalise erikava järele. Erilist tühelpanu pöörata signaliseerimisele ja sõudeharjutustele.

1. Instruktori juhatusel võtta läbi: a) navigatsioon, b) signalisatsioon, d) merepraktika e) miini- ja traaliala. (A. Gustavsoni navigatsioon õpperaamatu, sõudeõpetuse ja laevade kokkupörke ärahoiu reeglite järele).

2. Üksuse pealiku juhatusel võtta läbi drillina: a) navigatsioon, b) signalisatsioon, c) merepraktika, d) jao-, koond- ja lahkriivi õppusi, õppelaskmisi. (Pealikud kordavad neid alasid, mis varem instruktori poolt läbi võetud ja mida nad iseseisvalt suudavad läbi võtta).

3. **Merekaitsealiitlased** harjutavad iseseisvalt kodus meresignalisatsiooni. Eesmärk — edasi anda ehk vastu võtta vähemalt 30 tähte minutis.

3. Algajate kaitsealiitlaste väljaõpe.

Eesmärk — valmistada ette algajaid niivõrd, et nad oleks täiesti suutelised riigi julgeoleku kaitse ülesannete täitmisel siseriigis. Erilist tühelpanu pühendada algaja julgele ja mehisele väljanägemisele, esinemisele, kindlale ja tugevale iseloomule ja raugemata tahtejõule. Piirkonna instruktorile väljaõpetamisel on abiks üksuste-, õppe-, rühma- ja jaopealikud ning laskejuhatajad. Üksustes, kus tarviliikud õppejõud olemas, teostada algajate väljaõppet iseseisvalt üksikasjaliste kavade järele, mis „Harjulases“ avaldatakse. Igal juhul on instruktorid õppuste organiseerijaiks. Instruktorite ja pealike poolt korraldatavatel õppustel ei suudeta üksi algajaid ettevalmistada; nende poolt korraldatavad õppused olgu praktilised, suuremalt osalt teoreetiline ala omandatagu kodus. Õppustel näidata, mida kodus õppida ja kust materjali saada. Järgnevatel õppustel kontrollitagu, mis kodus omatud ja kuidas see tehtud. Põhjalik ja drillipärane algaja ettevalmistus on esmajärgu tähtsusega;

selleks: a) juhul, kui suurem osa õppusi maleva instr. poolt korraldatud, üksuste pealikuil võtta läbi osaliselt ja drillina: distsipliin (osaliselt); rividriill, lahingkool (drill), laskeasjandus (laskmised), vahiteenistus (osaliselt). Õppemäärused § § 56 p.p. 1, 2, 4; 57 p.p. 1, 5, 8, 11; 58; 59 p.p. 4, 7; 60; 63; 65 p.p. 1, 5, 6, 7).

b) **Algajatel kodus omandada:** sisekord (täies ulatuses), distsipliin (osaliselt), lahingkool (osalt õppida ja korrata), vt. käsitlemine (drillida), kaitse. laskekool (täies ulatuses), vahiteenistus (osaliselt). (Õppemäärused § § 55; 56 p. 3; 59 p.p. 5, 6, 8; 62 p.p. 3—6; 64; 65 p.p. 3, 4).

c) **Juhul, kui üksuste pealikud eripealike kaasabil õppusi iseseisvalt korraldavad, võtavad nad läbi (algajad kodus omandavad teadmised, mis p. b näidatud):** sisekord (osaliselt); distsipliin (osaliselt); rivikool; lahingkool; laskeasjandus; vahiteenistus (osaliselt). (Õppem. § § 55 p.p. 8—14; 56 p. 3; 57; 58, 59, 60, 61, 62, 63, 65 p.p. 1, 5, 6, 7).

Igale ettevalmistusele järgneb katse instr. poolt üksuse pealikult soovitud ajal ja kohal. Ainult katset rahuldavalt sooritanud noored loetakse kursuste lõpetanuks ja nad omavad kõik kaitsealiitlastele ettenähtud õigused ja kohused.

4. Koond- ja lahkriivi õppused.

Koondriivi õppusi korraldada jao- ja rühma, lahkriivi õppusi — jao koosseisus. Nad peetakse distsipliini süvendamiseks ja rivilise väljanägemise tõstmiseks.

Koondriivi harjutustel panna tähele kõiki kaitsealiitlasi ja nõuda kindlat eeskirjades ettenähtud rivikorda ja rividistsipliini J. E. I vihu määrustega, mida õpetatakse, olgu õppusi korraldaja pealik „kodus“. Erilist tühelpanu pöörata seisangule, pöördeile, takt- ja valvesammule.

a) **Kontrollkogunemistel** piirkonna instruktoritel võtta läbi rühma koondriivi. (Õppemäär. § 71 p.p. 2—4, 6, 7).

b) **üksuste pealikuil õppe-, rühma- ja jaopealike kaasabil korraldada:** jao koondriivi õppusi (drill), rühma koondriivi õppusi (drill), jao lahkriivi õppusi (drill). (Õppemäärused § § 58 p. p. 3—7; 60 p.p. 1—4; 6 ja 7; 71 p.p. 2—4;

6 ja 7), Õppusi korraldada vähemalt 12 tunni kestel, nendest 6 tundi koondriivi ja 6 tundi lahkriivi õppusi.

Koondriivi õppusi eelpool tähen- datud ulatuses pidada igal kogunemisel 5—6 minuti jooksul, samuti õppustele minekul ja sealt tagasi tulekul vastavalt kohapealsetele oludele.

5. Kehaline kasvatus.

Kehalise kasvatus eesmärgiks on:

- kasvatada oma liikmeid kehaliselt tublideks;
- arendada, õhutada ja levitada kehalist kasvatust malevas ja väljaspool malevat;
- valmistada ette 1935. a. kaitsealiidupäeva spordi- ja võimlemise pidustustele.

Kaitsealiitlasi-sportlasi, kes pole kaaluvail põhjuseil osa võtnud üksusele korraldatud õppustest ega muretsenud omale vormiriideid ettenähtud aja jooksul, ei või lubada osa võtta spordivõistlustest.

Kehalise kasvatus harjutustest ja kursustest, kui ruumid lubavad, saavad osa võtta väljaspool kaitsealiitu seisvad kodanikud üksuse juhatus otsusel; samuti saavad nad osa võtta kõigist võistlustest, kuid nende tagajärjed loetakse väljaspool kaitsealiitlaste omi. Maleva võistlustest ja harjutustest ei saa osa võtta kodanikud, kes kaitsealiidust väljaheidetud.

Malevkondade-, kompanide-, üks. rühmade- ja spordipealikud korraldavad iseseisvalt harjutusi ja võistlusi kohtadel, seades selleks kokku kindlad kavad käesoleva üldkava ja juhtnõuude alusel. Tarbekorral nõuavad abijõude. Maleva võistlused, võistlused teiste organisatsioonidega ja suvilaagrid korraldatakse maleva staabi poolt eriinstruktorite kaasabil. Kavade avaldatakse aegsasti teadmiseks ja osavõtmiseks.

Võistluste korraldamisel pidada silmas, et vähemate üksuste võistlused viidaks läbi enne suuremate üksuste võistlusi. Erilist rõhku panna suuskade valmistamisele ja suusatamisele.

1934/35. a. jooksul seada korda olemasolevad spordiplatsid ja soetada uusi juure nii, et igal üksusel oleks oma spordiplats. Samuti

muretseda ruume talvisteks ja sise-
misteks harjutusteks.

Tegevus kehalisekasvatuse alal
malevkondades, kompanides ja
üksikutes rühmades:

a) 1. dets. 1934. a. kuni 1. maini
1935. a. — talispordi-, võimlemise-,
raskejõustiku ja sõjalise iseloo-
muga alade harjutused ja võistlu-
sed. Osa võtavad kõik üksuste
sportlased-kaitseliitlased, naisko-
dukaitse liikmed ja noored. Har-
jutusi korraldatakse üksustes vähe-
malt üks kord nädalas.

b) 1. dets. 1934. a. — 15. jaan.
1935. a. — võimlemisgruppide or-
ganiseerimine kompanides, üks.
rühmades, naiskodukaitse jaos-
kondades, noorkotkaste ja kodu-
tütarde rühmades. Kuna kaitse-
liidupäeva kavas on ettenähtud
kaitseliitlaste- ja noorkotkaste-
naiskodukaitse- ja kodutütarde
võimlemise demonstratsioonid, siis
tuleb kohe asuda võimlemise grup-
pide organiseerimisele, soovitav
ühiselt organiseerimise tööd lõpule
viia 15. jaan. Harjutuskavade kät-
tesaamisel määrata ühiselt harju-
tuspäevad gruppide kaupa ja alata
kohe harjutustega. Kui ei leidu
kohapeal võimlemise õpetajat, pöö-
rata maleva staabi poole, äratä-
hendades, mis kuupäeval soovi-
takse teda saada.

c) 1. dets. 1934. a. kuni 1. apr.
1935. a. — suuskade valmistamise
kursused malevkondades, malevk.
pealikute korraldusel.

d) 1. jaan. kuni 20. jaan. 1935. a.
— malevkondade suusatamis-meis-
tervõistlused malevkondade peali-
kute korraldusel ja instruktorite
kaasabil.

e) 15. jaan. kuni 15. märtsini
1935. a. — suusatamismärgi võist-
lused kõigis üksustes „Harjulases“
nr. 1 — 1934. a. lhk. nr. nr. 21 ja
22 avaldatud määruste ja juhtnöo-
ride järele.

Osa võtavad kõik suusasport-
lased — kaitseliitlased, naiskodu-
kaitse liikmed, noorkotkad ja kodu-
tütred.

f) 1. veebr. kuni 1. apr. 1935. a.
— suusapuude lõikamine kompa-
nide ja üks. rühmade pealikute
korraldusel.

g) 1. veebr. kuni 1. apr. 1935. a.
— malevkondade raskejõustiku
võistlused, malevkondade peali-
kute korraldusel.

h) 13. — 16. veebr. 1935. a. —
maleva võistlusmeeskonna tree-
ning-harjutused Elvas, ettevalmis-
tuseks üleriikl. suusavõistlusele,
spordipealik A. Sork'i juhatusel.

j) 1. maist kuni 1. okt. 1935. a. —
malevkondades, kompanides ja
üks. rühmades — kergejõustiku-,
mängude-, sõjalise iseloomuga ala-
de võistlused ja harjutused. Osa
võtavad kõik üksuste sportlased,
naiskodukaitse liikmed ja noored.
Harjutusi korraldatakse vähemalt
üks kord nädalas.

i) Suvejooksul korda seada
spordiplatsid ja kus neist puudus,
juure soetada.

(Sportlaste suvilaagri ja suure-
mate võistluste ja tegevuste kohta
vt. eriõppuste tabelis).

VII. Kontrollkogumised ja ülevaatused.

Kontrollkogunemiste eesmär-
giks on:

1) kaitseliitlaste käes oleva va-
rustuse ja relvade ülevaatus ja
selle seisukorra kindlakstegemine;

2) koosseisude ja organisatsi-
ooni selgitamine;

3) kaitseliitlaste poolt ülestõste-
tue küsimuste lahendamine;

4) puuduste kõrvaldamine.

Kontrollkogunemised korralda-
1. dets. 1934. a. kuni 1. jaan. 1935. a.
ja aprilli kuul 1935. a. üksustele,
nagu see eriliste õppuste tabelis
näidatud. Kontrollkogunemisest
võtavad osa kõik tegevliikmed ja
need toetajad liikmed, kelledele
kaitseliidu relvad või varustus on
väljaantud.

Kontrollkogunemisi toimetab
malevapealik ja piirkonna instr.,
kuna tarvilikud eeltööd teevad
nende üksuste pealikud, kus kont-
rollkogunemised aset leiavad, kait-
seliidu ülema ksk. nr. 40 — 21.
aug. 1928. a., nr. 47 — 6. sept. 1932.
a., kaitsele. ülema ringkirja nr. 173
— 20. jaan. 1928. a. järgi ja minu
korralduste kohaselt, mis „Harju-
lases“ nr. 3 — 1929. a. ja dets.
kuul 1930. a. avaldatud (vt. allpool
eriüksuste tabelis).

VIII. Muud tegevused.

1. Tegevus õppetöö organi- seerimise alal.

Õppetöö edukamaks organi-
seerimiseks, vastavalt neile üles-
annetele, mis kaitseliitlastel riigi-
kaitse alal täita (sisekaitse- ja rin-
deteenistus), kompanides ja üks-
kutes rühmades olukorra nõuete
kohaselt organiseerida sisekaitse
rühmad või jaod.

Sisekaitse jaod organiseerida
sarnaselt, et jav koosseisu kuulu-
vad mehed ei oleks mitte laiali
üle üksuse või rühma territoo-
riumi, vaid asuksivad võrdlemisi
kitsal maaalal, mis võimaldab
edukat väljaõpet ja juhtmist. Sise-
kaitse üksustesse kuuluvad need
kaitseliitlased, kes on vanemad
kui 42 aastat ja kes tervislistel ja
muil põhjuseil mobilisatsiooni alla
ei kuulu (õppem. § 10). Rind-
meeste rühmad kompanides ja
üks. rühmades organiseerida eral-
di. (Õppem. § 9). Eelpool toodud
organiseerimise tööd üksuste
pealikutel instruktorite kaasabil
läbi viia 1-ks maiks 1935. a.

Malevkonnapealikud võivad
kompanide ja üks. rühmade rin-
demeeste rivirühmad mitmest
üksusest koondada rindemeeste
kompanideks malevapealiku poolt
kinnitatud kava kohaselt. Rinde-
meeste kompanid on puht rivi-
üksused, normaal koosseisuga ja
ja nende juhtideks määratakse ko-
genud ohvitserid. Rindemeeste
kompanid võib koondada patal-
joni koosseisu malevapealiku eri-
lisel loal.

2. Pealikute kaadri uuenda-
mine. Nooremate pealikute mää-
ramisel (jao-, rühma-pealikud ja
nende abid) ja asendamisel pidada
kinni eelmiste aastate suunast,
mille lõppeesmärgiks on rühma-
ja jao-pealikute, nende abide ja
õppepealikute kohtade täitmine
vastava kaitsevälise ettevalmis-
tusega kaitseliitlasega. Nendele
üksuste pealikutele, kellelel puu-
dub veel vajaline ettevalmistus ja
kes asendamatu, määrata vastava
ettevalmistusega abid. Eriüksuste
pealikud määratava vastava relv-
või väeliigi alal ettevalmistuse
saanud kaitseliitlaste hulgest.

Eripealikuteks määrata tegu-
võimsad inimesed — loitud ja üks-
kõiksed vabastada ametkohatel.

Pealike määrämisel ja ettevalmistusel on lõppeesmärgiks, et 1. dets. 1935. a. nooremate pealike (jao- ja rühma pealiked, nende abid) kaader omaks ühtlase ja vajalise ettevalmistuse taseme. (Öppem. § 12).

3. Maleva ajaloolise ülevaate väljaanne.

1. jaan. 1935. a. täitub 10 aastat maleva ellukutsumisest. Maleva 10. aastase töötegevuse ülevaateks annab maleva juhatus välja 100—120 lehek. raamatu pil-tidega. Raamat „Harju Malev 10 a.“ ilmub 1-ks juuniks 1935. a. Maleva ajaloo väljaannet korraldab maleva propagandapealik.

4. Pealike, naiskodukaitse, noorkotkaste ja kodutütarde juhtide ühised töökoosolekud ja klubiõhtud.

Töökoosolek-klubiõhtud korraldatakse eesmärgiga: — läbiarutada õppetööd ja tegevust üksustes ja abiorganisatsioonides; — värskendada pealike teadmisi; — luua ja süvendada sise-mist sidet. Klubiõhtuid peetakse vähemalt üks kord kuus malev-kondade-, kompanide ja üks. rüh-made pealike korraldusel.

Kavas on: a) referaadid ja ettekanded õppealalistest ainetest pealike poolt (teemid valitakse aegsasti ja teatatakse üksuse peal-ikule); b) töö-tegevuskavade läbi-arutamine ja nende teostamiseks, töö jaotamine; c) mitmesuguste majandusliste küsimuste haruta-mine; d) pidude- ja aastapäevade kavade koostamine jne., mis lei-takse soovitatav kavassee võtta. Töökoosoleku kestvus 2—3 tundi. Koosolek lõpeb omavahelise koos-viibimisega, kus leiavad aset tee-õhtud naiskodukaitse korraldusel ja meelelahutused.

IX. Aastapäevad.

1. Maleva aastapäev. Kuna 28.—30. juunini 1935. a. Tallinnas korraldatakse kaitseliidupäev, mil-lest malev võtab osa 1500—2000 kaitseliitlasega, naiskoduk. ring-konnaga, noorkotkaste- ja kodu-tütarde organisatsioonideg, on ka-vatsus maleva aastapäeva pühit-

semine ära jätta kujul, nagu see üldjoontes maleva esindajatekogu poolt 1934. a. kevadel sai vastu-võetud, sest kaks suurt sündmust ühel (juuni) kuul muutuvad koor-mavaks osavõtjaile.

2. Malevkondade-, kompanide- ja üksikute rühmade 10. aastapäevi korraldatakse üksuste pealike korraldusel arvestusega, et need ei takistaks osavõttu kaitseliidu-päevast.

X. Üldised korraldused õppekava teostamiseks.

a) Malevkonnapealikeil: 1) läbi-rääkides õppepiirkonna instruk-toriga või iseseisvalt määrata 1-ks novembriks 1935. a. kindlaks ma-levkonnale korraldavate õppuste-, võistluste-, suvilaagri-, aastapäeva pühitsemise-, klubiõhtute jne. — aeg ja koht. 2) korraldavad ma-levkonna organiseerimist koossei-sude ja autud korralduste koha-selt. 3) korraldavad iseseisvalt aastapäeva ja teisi pidustusi, klubiõhtuid ja riviõppusi. 4) seavad dets. kuul 1934. a. kokku malev-konna möödunud tegevuse aru-ande mida ise korraldasivad ja saadavad selle maleva staapi hil-jemalt 23-ks dets.

b) Kompanide- ja üksikute rüh-made pealikeil: 1) läbirääkides piirkonna instruktoriga ja asja-omaste alluvate pealikutega, mää-ravad kindlaks 1-ks nov. 1935. a. alljärgnevate õppuste aja ja koha:

- õppelaskmiste harjutusteks kõikidest relvadest;
- lahingsisulisteks laskeharju-tusteks;
- karikavõistlusteks;
- meistervõistlusteks;
- klassikatseteks;
- kontrollkogunemisteks;
- nõrkade laskurite õppusteks ja harjutusteks;
- algajate õppusteks;
- koralisteks eriüksuste (rk., ratsa-, side-, gaasik., suusk-rattur- ja merekaitseliidu üksuste) õppusteks;
- kehalise kasvatuse harjutus-teks ja võistlusteks kohapeal;
- töö- ja klubiõhtuiks;
- laskeradade- ja spordiplat-side korraldamise töödeks;

- instruktorite tööpäevadeks üksuses;
- koond- ja lahkrivi õppus-teks;
- üksuse aastapäeva pühitse-miseks.

Eelpool tähendatud õppustest ja tegevustest teostavad kompa-nide ja üksikute rühmade peali-kud alluvate pealike kaasabil erikavades ettenähtnd ulatuses (tarbekorral nõuavad maleva staabi kaudu aegsasti instr. välja):

- õppelaskmisi;
- karikavõistlusi;
- üksuse meistervõistlusi;
- nõrkade laskurite harjutusi;
- algajate õppusi;
- korralisi eriüksuste õppusi;
- üksuse kehalise kasvat. har-jutusi ja võistlusi;
- töö- ja klubiõhtuid;
- laskeradade- ja spordiplat-side korraldustöid;
- koond- ja lahkrivi õppusi;
- üksuse aastapäeva pidustusi.

2. Teevad aegsasti kõik kor-ralduste kohaselt ettenähtud eel-tööd kontrollkogunemisteks.

3. Teostavad üksuse organi-seerimist koosseisude ja antud korralduste järele.

4. Seavad dets. kuul 1934. a. kokku alluva üksuse möödunud aasta tegevuse aruanded (mida ise ja alluvate pealike kaasabil korraldasivad) instruktorilt saadud juhtnõõride järele ja saadavad need maleva staapi, hiljemalt 15. dets. 1935. a.

5. Läkitavad peastaabi, maleva staabi ja maleva instruktorite poolt korraldavatele üld- ja suurematele õppustele, kursustele ja võistlus-tele ettenähtud pealiked ja malev-lased.

6. Korraldavad ja kontrollivad välisvõistlusteks ja võistlusteks teiste organisatsioonidega ettenäh-tud meeste- või meeskondade väl-jaõpet ja ettevalmistust. —

K. Saar, major,
Harju malevapealik.

A. Välja,
kapten,
vanem instruktor.

Harju maleva õppetegevuse kava

1. detsembrist 1934. a. kuni 30. novembrini 1935. a. Harju maleva erilised õppused 1935. a.

Aasta ja kuupäev	Õppuse iseloom ja kirjeldus	Märkused
I. Pealikute ettevalmistus.		
Jaauar 19. kuni 21.	Ratsaüksuste plk. kursus — Tallinnas. Osa võtavad kõik maleva ratsaüksuste pealikud või nende abid.	Maleva staap.
Veebruar 16. ja 17.	Jaopealikutele ja nende abidele kursus — Tallinnas, 10. üks. jal. pataljoni juures. Kursuse kestvus 2 päeva, à 7 töötundi. Osa võtavad kõik Linnaümbruse malevkonna allüksuste jaopealikud, nende abid ja kandidaadid.	Korraldab maleva staap. Õppejõududeks kõik maleva instrktorid.
Märts 2. ja 3.	Jaopealikute ja nende abide kursus Kohilas. Kursuse kestvus 2 päeva, à 7 töötundi. Osa võtavad kõik Hageri-Kohila malevkonna allüksuste, Nabala- ja Saku komp. jaopealikud, nende abid ja kandidaadid.	"
Märts 9. ja 10.	Jaopealikute ja nende abide kursus Raplas. Kursuse kestvus 2 päeva, à 7 töötundi. Osa võtavad kõik Rapla malevkonna allüksuste jaopealikud, nende abid ja kandidaadid.	"
Märts 16. ja 17.	Jaopealikute ja nende abide kursus Juurus. Kursuse kestvus 2 päeva, à 7 tundi. Osa võtavad kõik Juuru malevkonna allüksuste jaopealikud, nende abid ja kandidaadid.	"
Märts 23. ja 24.	Jaopealikute ja nende abide kursus Keila alevis. Kursuse kestvus 2 päeva, à 7 tundi. Osa võtavad kõik Keila-, Kloostri- ja Nissi malevkondade allüksuste jaopealikud, nende abid ja kandidaadid.	"
Märts 30. ja 31.	Jaopealikute ja nende abide kursus Kuusalu alevis. Kursuse kestvus 2 päeva, à 7 tundi. Osa võtavad kõik Kuusalu mlevkonna allüksuste jaopealikud, nende abid ja kandidaadid.	"
Aprill 2. kuni 7.	R. k. üksuste plk. kursus — Tallinnas. Osa võtavad kõik maleva R. k. üksuste pealikud või nende abid.	Peastaap.
Aprill 6. ja 7.	Jaopealikute ja nende abide kursus Kose alevis. Kursuse kestvus 2 päeva, à 7 tundi. Osa võtavad kõik Rose malevkonna allüksuste jaopealikud, nende abid ja kandidaadid.	Maleva staap. Õppejõududeks kõik maleva instr.
Märts 26. kuni 7. arp.	Ettevalmistuskursused Tallinnas, kaitseliitlastele kõrgendamiseks allohvitseri auastmes. Osa võtavad kõik sooviavaldanud kaitseliitlased.	"
Aprill 8. ja 9.	Allohvitseride auastmes ülendamise katsed. Osa võtavad kõik need, kes ettevalmistuse kursused lõpetanud ja maleva pealiku poolt katsetele lubatud.	Määratu komisjon.
Oktoober 4. — 7.	Ohvitseride aukõrgenduse katsetele ettevalmistuse kursus Tallinnas. Osa võtavad kõik selleks sooviavaldanud ohvitserid — kaitseliitlased.	Kl. peastaap.
Detsember 6. kuni 9.	Sideüksuste pealikute kursus — Tallinnas. Osa võtavad kõik maleva sideüksuste pealikud.	Peastaap.

II. Taktikaline väljaõpe.

September
21. ja 22.

Kahepoolsed taktikalised õppused: 1) kõigile Hageri-Kohila malevkonna allüksustele — Hageri alevi ja Kohila alevi vahelisel maaalal; 2) kõigile Aruküla-, Raasiku- ja Peningi komp. kaitsel. — Aruküla ja Raasiku vahelisel maaalal. Õppuse kestvus 2 päeva, à 7 tundi. Esimesel päeval pealikele ja teisel — kõigile kaitseliitlastele.

Korraldab maleva staap. Õppejõududeks piirk. instr.

September
28. ja 29.

Kahepoolsed taktikalised õppused: 1) kõigile Juuru mlvk. allüksustele — Juuru alevi ja Kaiu mõisa vahelisel maaalal; 2) kõigile Triigi-, Alavere-, Ravila-, Kuivajõe- komp. ja Tuhala üks. rühm kaitsel. — Kose alevi ja Hardu asunduse vahelisel maaalal. Õppuse kestvus 2 päeva, à 7 tundi. Esimesel päeval pealikele ja teisel — kõigile kaitsel.

”

Oktoober
5. ja 6.

Kahepoolsed taktikalised õppused: 1) kõigile Saku-, Nabala-, Saku as. üks. rhm. ja Kurna üks. rühmade kaitsel. — Lokota as. ja Nõmmeküla vahelisel maaalal; 2) kõigile Keila malevk. allüksustele — Keila alevi ümbruses; 3) kõigile Raiu-, Kolga- ja Kõnnu komp. kaitsel. — Kuusalu al. aj. Kahala as. vahelisel maaalal; 4) kõigile Järvakandi-, Kabala-, Raiküla komp. ja Järvakandi teh. üks. rhm. kaitsel. — Raiküla vallam. ja järvakandi vallam. vahelisel maaalal. Õppuse kestvus 2 päeva, à 7 tundi. Esimesel päeval pealikele ja teisel — kõigile kaitseliitlastele.

Õppepiirk. instr.

Oktoober
12. ja 13.

Kahepoolsed taktikalised õppused: 1) kõigile Rapla-, Valtu-, Rehtna komp. ja Rapla r. klp. üks. rhm. kaitsel. — Rapla alevi ja Rehtna mõisa vahelisel maaalal; 2) kõigile Kloostri malevkonna allüksustele — Kloostri as. ja Vihterpalu vallam. vahelisel maaalal; 3) kõigile Anija-, Kodasoo- ja Jõelehme komp. kaitsel. — Koogi k. ja Anija vallam. vahelisel maaalal. Õppuse kestvus 2 päeva, à 7 tundi. Esimesel päeval pealikele ja teisel — kõigile kaitseliitlastele.

”

Oktoober
19. ja 20.

Kahepoolsed taktikalised õppused: 1) kõigile Nehatu-, Viimsi-, Rae komp. ja Mõigu üks. rhm. kaitsel. — Nehatu vallam. ja as. vahelisel maaalal; 2) kõigile Harku komp. ja Väana üks. rhm. kaitsel. — Harku as. ümbruses. Õppuse kestvus 2 päeva, à 7 tundi. Esimesel päeval pealikele ja teisel — kõigile kaitseliitlastele.

”

Oktoober
26. ja 27.

Kahepoolsed taktikalised õppused: 1) Saue komp. ja Pääsküla-Tänasilma üks. rhm. — Saue vallam. ja Tänasilma küla vahelisel maaalal; 2) kõigile Nissi malevk. allüksustele — Nissi al. ümbruses. Õppuse kestvus 2 päeva, à 7 tundi. Esimesel päeval pealikele ja teisel — kõigile kaitseliitlastele.

”

III. Laskejuhatajate õppused.

Jaauar
12. ja 13.

Kursused laskejuhatajatele, nende abidele ja nende kandidaatidele: 1) Nissi malevkonna allüksustele — Nissi alevi; 2) Kohila komp., Kohila üks. rhm. ja Lohu üks. rhm. — Kohila alevi. Kursuse kestvus 2 päeva, à 7 tundi.

”

Jaauar
26. ja 27.

Kursused laskejuhatajatele, nende abidele ja nende kandidaatidele: 1) Hageri komp. — Hageri vallam.; 2) Saku-, Nabala komp., Kurna ja Saku as. üks. rhm. — Saku as. üks. rhm. kodu; 3) Kloostri- ja Harju-Risti komp. — Kloostri vallamajas; 4) Raasiku-, Aruküla-, Peningi- ja Anija komp. — Raasiku komp. kodu ruumes. Õppuste kestvus 2 päeva, à 7 tundi.

”

Veebruar 2. ja 3.	<i>Kursused laskejuhatajatele, nende abidele ja nende kandidaatidele:</i> 1) Nehatu-, Viimsi-, Rae komp. ja Mõigu üks. rühmadest — Nehatu vallamajas; 2) Vihterpalu- ja Nõva üks. rhm. — Vihterpalu vallam.; 3) Juuru-, Järlepa komp. ja Kuimetsa üks. rhm. — Juuru vallamajas; 4) Jõeletme-, Kodasoo-, Kaiu-, Kolga- ja Kõnnu komp. ning Loksa üks. merirühmast — Kuusalu alevi. Öppuse kestvus 2 päeva, à 7 tundi.	Öppepiirk. instr.
Veebruar 9. ja 10.	<i>Kursused laskejuhatajatele, nende abidele ja nende kandidaatidele:</i> 1) Järvakandi-, Kabala-, Raiküla komp. ja Järvakandi teh. üks. rhm. — Raiküla vallamajas; 2) Saue komp. ja Pääsküla-Tänasilma üks. rühmast — Saue vallam.; 3) Keila I ja Keila tehn. komp. — Keila alevi; 4) Ravila-, Alavere-, Triigi-, Kuivajõe komp., Tuhala ja Vaida üks. rhm. — Rose alevikus. Öppuse kestvus 2 päeva, à 7 tundi.	"
Oktoober 19. ja 20.	<i>Kursused laskejuhatajatele, nende abidele ja nende kandidaatidele:</i> Kaiu- ja Ingliste kompanidest — Kaiu vallamajas. Kursuse kestvus 2 päeva, à 7 tundi.	"
Oktoober 26. ja 27.	<i>Kursused laskejuhatajatele, nende abidele ja nende kandidaatidele:</i> Rapla-, Valtu-, Kehtna komp. ja Rapla rk. üks. rhm. — Rapla alevikus. Kursuse kestvus 2 päeva, à 7 tundi.	"
IV. Maleva laskevõistlused, võistlused teiste organisatsioonidega.		
Mai 19.	Maleva treeningmeeskonna valikvõistlus — Mustamäe laskerajal. Osa võtavad kõik treeninggruppidesse määratud kaitseliitlased. Võistlus viiakse läbi erikava kohaselt.	Maleva staap.
Mais.	Kaitseliidu laskurmeeskonna esivõistlused — Tallinnas.	Kl. peastaap.
Juuni 2.	Kl. võistlusmeeskonna valikvõistlus laskmises — Mustamäe laskerajal. Osa võtavad kõik maleva võistlusmeeskonda määratud kaitseliitlased.	"
Juuni 15. ja 16.	Maleva laskemeistervõistlused — Sakus — suvilaagris. Osa võtavad kõik malevk. meistrid, -meistergrupid ja need malevlased, kelle tagajärg paremad kui kõige viletsamal meistril. Võistlus viiakse läbi meistervõistluste määruste kohaselt.	Maleva staap.
Juuni 28. — 30.	Kaitseliidupäeva võistlused: 1) meistervõistlused, 2) lahingl. võistlused, 3) laskemängud.	Kl. peastaap.
September	Nehatu komp. ja Jägala piirivalve rajooni meeskondade vahel erikava järele. Osa võtavad kumbagist organis. 6-mehelised grupid sv. püssidest. Võistlus viiakse läbi erikava kohaselt.	Piirk. instruktorid.
September	Saku komp. ja Auto-tankide rüg. meesk. vahel — Männikul. Osa võtavad kumbagist organis. 10-mehelised grupid vintp., püstolist ja väikekal. püssidest. Võistlus viiakse läbi erikava kohaselt.	Maleva staap.
September	Paldiski komp. ja Paldiski rajooni piirivalve meeskondade vahel — Paldiskis. Osa võtavad kumbagist organis. 5-mehelised grupid vintpüssidest. Võistlus viiakse läbi erikava kohaselt.	Piirk. instr.
September	Saku komp. ja Pioneerpat. meeskond. vahel — Mustamäe laskerajal. Osa võtavad kumbagist organis. 10 mehelised grupid vintpüssidest, püstolitest ja väikekal. püssidest. Võistlus viiakse läbi erikava kohaselt.	"

Mais.	Loksa üks. merirühma ja Piirivalve Loksa raiooni meesk. vahel — Loksal. Osa võtavad kumbagist organis. 8 mehelised grupid vintpüssidest. Võistlus viiakse läbi erikava kohaselt.	Piirk. instr.
Septembris.	Harku komp. ja Piirivalve Tallinna raiooni meeskondade vahel — Harkus. Osa võtavad kumbagist organis. 10 mehelised grupid vintpüssidest, püstolitest ja väikekal. püssidest. Võistlus viiakse läbi erikava kohaselt.	Maleva staap.
1935. a.	Korrespond. laskevõistlus Poola küttidega; Eesti, Soome, Läti, Poola omakaitse organisatsioonide vahelised laskevõistlused ja võistlused kaitseväega. Osa võtavad maleva parimad laskurid, kes meeskonda valitud (lähem aeg ja koht teatatakse eraldi).	Rl. peastaap.
V. Eriüksuste väljaõpe.		
Juuni 28. — 30.	<i>Kaitseliidupäeva võistlus:</i> 1. Sidevõistlus: telefoni liini ehitamine ja telefonogrammi edasiandmine. 2. Merekaitseliitlaste võistlus: a) sõudevõistlus; b) signaliseerimise võistlus.	"
VI. Kehaline kasvatus.		
Detsember 9. — 16.	Talispordi näitus Tallinnas. Osa võtavad malevast asjast huvitatud suusameistrid.	Peastaap.
Jaauar 3. — 13.	Suusküksuste pealikute kursus Otepääl. Osa võtavad malevast kõik suusküksuste pealikud või nende abid.	"
Jaauar 5. ja 6.	Greeka-Rooma maadlusvõistlus, Tallinnas „Sõdurite kodus“ Tallinna garnis. ja Harju maleva meesk. vahel. Osa võtavad kumbagilt poolt 2 meest igas kaalus.	Maleva staap.
Jaauar 8. — 18.	Suusaasjanduse kursus Tondil. Osavõtavad suusküksuste pealikud või nende abid — paremad suusasportlased ja suusameistrid.	Peastaap.
Jaauar 14. — 17.	Rl. peastaabi poolt korraldatakse kl. propaganda suusatamine ümber Eesti. Osa võtavad määratud meeskonnad.	"
Jaauar 27.	Rl. 50 klm suusatamise võistlused Jänedal. Osa võtavad maleva paremad suusatajad, 3—5 meest.	Maleva staap.
Veebruar 3.	Maleva suusatamise meistervõistlused ja Eesti esivõistlused. Osa võtavad malevk. meistrid ja meistergrupid (kuni 5 inim.) igal alal ja igas klassis.	"
Veebruar 10.	Harku komp. ja Pioneer pat. vahelised suusavõistlused. Osa võtavad 10 suusasportlast mõlemilt poolt.	"
"	Harju maleva ja garnisoni vahelised poksivõistlused. Osa võtavad kumbagilt poolt 2 meest igas kaalus.	Peastaap.
Veebruar 16. ja 17.	Rl. suusatamise võistlused Elvas. Osa võtavad mehed, naised ja noored. Võistluste kavas on: 1) üldklassis: 10 klm patrullsuusatamine, 18 klm. ja 30 klm.; 2) algajate klassis 10 klm.; 3) vanade klassis (35—40 a.) — 10 klm. suusatamine; 4) vanade kl. (üle 40 a.) — klm. suusat.; 5) naiskodukaitsele — 3 ja 5 klm. suusatamine; 6) noorkotkastele (12—15 a.) — 4 klm. suusatamine ja 8) noorkotkastele (15—17 a.) — 4 klm. suusat.	Maleva staap.
Märts 9 ja 10.	Parimale suusasportlaste osavõtt rahvusvahel. suusavõistlustest Soomes (5—10 meest kaitseliidust), Salpauseläs.	"

Aprill	7.	Maleva Greeka-Rooma maadlus- ja tõste meistervõistlused Raplas.	Maleva staap.
Mai	5.	Maleva murdmaajooksu esivõistlused, Sauel. Osa võtavad kaitseliitlased ja naisk. liikmed piiramata arvul.	Instr. A. Kukk.
Mai	19.	40 klm. rännakvõistlus jala, marshruut Aruküla-Kohila. Osa võtavad igast komp. ja üks. rhm. 3 meest.	Maleva staap.
Mai	19.	100 klm rännakvõistlus jalgrattal marshruut Aruküla-Tallinn-Kohila Osa võtavad igast maleva allüksustest 2 meest.	"
Mai	26. — 3. juuni.	Kl. instr. ja kehalise kasvatuse juhtide kursus, Tallinnas. Osa võtavad kõik maleva kehalise kasvatuse juhid, eriti võimlemise instr. kohtadelt ja kõik maleva instrktorid.	Peastaap.
Juuni	9. — 16.	Sportlaste laager Hagudis. Osa võtavad maleva kehal. kasvat. juhid ja parimad sportlased piiramata arvul.	Maleva staap. õppejõud: A. Kukk, A. Klumberg ja Arvele.
Juuni	15. — 16.	Maleva kergejõustiku meistervõistlused, sõjaline kolmevõistlus ja orienteerimise jooks, Sakus.	
Juuni	28. — 30.	Kaitseliidupäeva võistlused, Tallinnas. Kavatas on: 1) sõjalise iseloomuga võistlused (orienteerimine, kolmevõistlus, laskur- ja ratturjagude rännakv.); 2) kergejõustiku (viievõistlus — 100 m ja 1500 m jooks, kõrgus, kuul, oda); 3000 m jooks — indiv. ja meesk. vahel; teatejooks 5×1000; teatejooks 5×200; noortekotkaste kolmevõistlus — 60 m jooks, pesapalli kaugusviske ja kaugushüpe; noortekotkaste teatejooks 20×60 m; noortekotkaste vibulaske võistlus.	Peastaap.
Juuli	7.	Lääne ja Harjumaa kergejõust. esivõistlused Keilas. Osa võtavad kumbagist maakonnast, igal alal 2 meest. Kavatas on; jooksud, hüpped, tõuked ja võrkpallimäng.	Maleva spordiklubi.
August	4.	Maleva võrkpalli ja jalgpalli meistervõistlused, Vasalemmas.	Maleva staap.
August	11.	Maleva pesapalli meistervõistlused, Raasikul.	"
August	25.	Maleva meistervõistlused B kl. ja naistele. Kavatas: kõik kergejõustiku alad.	"
September	1.	Maleva kergejõustiku võistlused, Tallinnas. Kavatas: kõik kergejõustiku alad.	"
Oktoober	20.	Tallinna ja Harju malevate vaheline sõjalise iseloomuga võistlus, Tallinnas. Kavatas: 25 klm. jalgrattasõit, sõjaline kolmevõistlus ja 6 klm. orienteerimise jooks.	"
VII. Algajate kaitseliitlaste õppused.			
Veebruar	16. ja 17.	Algajate kaitseliitlaste kursus Tallinnas 10. üks. jalav. pataljoni juures. Kursuse kestvus 2 päeva, a 7 tundi. Osa võtavad kõik Linnaümbruse malevkonna algajad kl. kl.	Korraldab mal. st. õppejõududeks kõik maleva instr.
Märts	2. ja 3.	Algajate kaitseliitlaste kursus Kohila al. Kursuse kestvus 2 päeva, a 7 tundi. Osa võtavad kõik Hageri-Kohilamalevk. allüksuste-, Nabala ja Saku komp. algajad kaitseliitlased.	"
Märts	9 ja 10.	Algajate kaitseliitlaste kursus Rapla al. Kursuse kestvus 2 päeva, a 7 tundi. Osa võtavad kõik Rapla malevkonna allüksuste algajad kaitseliitlased.	"

Märts 16 ja 17.	Algajate kaitseliitlaste kursus Juuru al. Kursuse kestvus 2 päeva, a 7 tundi. Osa võtavad kõik Juuru malevkonna allüksuste algajad kaitseliitlased.	Maleva staap, õppejõududeks kõik maleva instr.
Märts 23 ja 24.	Algajate kaitseliitlaste kursus Keila al. Kursuse kestvus 2 päeva, a 7 tundi. Osa võtavad kõik Keila-, Kloostri- ja Nissi malevkonna allüksuste algajad kaitseliitlased.	"
Märts 30 ja 31.	Algajate kaitseliitlaste kursus Kuusalu al. Kursuse kestvus 2 päeva, a 7 tundi. Osa võtavad kõik Kuusalu malevkonna allüksuste algajad kaitseliitlased.	"
Aprill 6 ja 7.	Algajate kaitseliitlaste kursus Kose al. Kursuse kestvus 2 p., a 7 tundi. Osa võtavad kõik Kose malevkonna allüksuste algajad kaitseliitlased.	"

VIII. Kontrollkogunemised.

(Kalitüli ksk. nr. 47 — 1932. a. kohaselt).

Dets. 2.	<i>Kontrollkogunemised</i> : 1) Keila I komp. — Keila seltsimajas, Piirk. instr. 2) Valtu komp. — Valtu koolimajas, 3) Kiiu komp. — Kuusalu alevikus. Kestvus üks päev, a 6 töötundi.	Piirk. instr.
Dets. 9.	<i>Kontrollkogunemised</i> : 1) Ravila komp. — Kose al., 2) Keila tehn. komp. — Keila al. seltsim., 3) Kabala komp. — Kabala algkoolis. Kestvus üks päev, a 6 töötundi.	"
Dets. 23.	<i>Kontrollkogunemine</i> : Mõigu üks. rühmale Laasi talus. Kestvus üks päev a 6 töötundi.	Piirk. instr.
Apr. 28.	<i>Kontrollkogunemised</i> : 1) Inglise komp. — Kädva koolimajas, 2) Viimsi komp. — Viimsi vallam., 3) Anija komp. — Anija vallam., 4) Harku komp. — Harku vallam. Kestvus üks päev, a 6 töötundi.	"

IX. Suvilaagrid.

Juuni 9.—16.	Sportlaste suvilaager Hagudis. Osa võtavad maleva kehalise kasvatusse juhid ja paremad sportlased piiramata arvul. (Kaitsel., naiskoduk. liikmed ja noored).	Maleva staap.
Juuni 15 ja 16.	Suvilaager Sakus. Osa võtavad kõik maleva allüksuste algajad kaitsel., malevk. laskemeistergrupid ja laskemeistrid (10 meest igal alal ja igas klassis), maleva sportlased, R. K.—, P. K.— ja side üksuste kaitseliitlased. Laagri kestvus 2 päeva, a 6 töötundi. Õppekavas on: võistlusmeeskondade ettevalmistus ja väljavalik kaitseliidupäeva võistlustele, algajate väljaõpe ja katsed ettenähtud kava järele.	"
Juuli 6.—13.	Lahinglaskmised kooli elluviimise jätkamiseks korraldatakse Paldiskis laskurite laager, millest osa võtavad kõik maleva instruktorid ja soovijad laskejuhatajad — vähemalt üks igast kompanist ja üksikust rühmast. Kavas on: üksikmehe lahinglaskmine, jao lahinglaskmine, optilise sihikuga laskmine (snaiperitele) ja mitmesugused katselaskmised.	Peastaap.

X. Muud tegevused.

Dets. 16.	Maleva allüksuste pealikute koosolek — Tallinnas. Osa võtavad kõik allüksuste pealikud või nende abid.	Malevapealik.
Dets. 7 kuni 22.	Maleva õppetegevuse aruannete koostamine. Osa võtavad kõik maleva instruktorid.	Maleva staap.

Apr. 7 kuni 15.	Maleva õppepiirkondade suvise perioodi õppekavade ja padrunite kuluaruannete koostamine — Tallinnas. Osavõtavad kõik maleva instruktorigid.	Maleva staap.
Mai 5.	Maleva esindajatekogu koosolek — Tallinnas. Osa võtavad kõik maleva allüksuste valitud esindajad.	"
Juuni 28—30.	Kaitseliidupäev — Tallinnas. Osa võtavad kõik maleva allüksused ja naisk. jaoskonnad, noorkotkad ja kodutütred, laske- ning kergejõustiku sportlased. Kavas on: 1) lahingdemonstrats. ja lõk- ketuleõhtu, 2) noortekotkaste ja kodutütarde võimlemise demonstratsioon, 3) orkestrite mängud, 4) naiskodukaitse ja kodutütarde esinemine, (võimlemine, mängud, näidendid jne.) Estonias — naiskodukaitse korraldusel.	Peastaap.
August 28. kuni 6. sept.	Kl. instruktorite kursus — Tallinnas. Osa võtavad kõik maleva instruktorigid.	"
Novembris.	Maleva aasta- ja talvise perioodi õppekavade koostamine. Osa võtavad kõik maleva instruktorigid. —	Maleva staap.

R. SAAR, major,
Harju malevapealik.

A. VÄLJA, kapten,
vanem instruktor.

Õppused.

Detsembri kuul s. a. korraldatakse klassikatsed ühes relvade ülevaatussega, treeninglaskmised, P. K. õppused, kontrollkogumised, asjaajamise- arvepidamise ja häirekavade kontrollimine ning kordaseadmine järgmiselt:

I. Vanema instruktorigi õppepiirkonnas:

1. Klassikatsed ja relvade ülevaatus:

Saue komp. — 2. dets. s. a. kogumine komp. laskerajale kell 10.00. Osa võtavad kaitseliitlased, kes oma klassis ettenähtud õppe-laskeharjutused täitnud.

Pääsküla-Tänasilma üks. rhm. — 2. dets. s. a., kogumine Saue kompani laskerajale kell 12.00. Osa võtavad kaitseliitlased, kes ettenähtud klassiharjutused täitnud.

2. Treeninglaskmine.

Saku komp. treeninggrupile (E. Marmor, M. Triimann, K. Mildeberg, Staabi komp. Tintse ja V. Kuhlberg) 30. dets. s. a. Kogumine Mustamäe laskerajale kell 11.00.

3. Püstol-kuulipild. õppused:

Saue kompani P. K. meeskonnale õppelaskmised 2. dets. s. a. Kogumine Saue komp. laskerajale kell 14.00, lõpp kell 16.00.

4. Kontrollkogunemine.

Mõigu üks. rhm. — 23. dets. s. a. Kogunemine Järve külas, Laasi talus kell 11.00. Osa võtavad kõik kaitseliitlased.

5. Tööpäevad.

Linnaümbruse mlvk. pealikute töökoosolekul 9. dets. s. a.

Maleva allüks. pealikute töökoosolekul 16. dets. s. a.

Maleva staabis: 4—8, 11—16, 18—21, 28, 29. ja 31. dets. s. a.

II. Keila instr. õppepiirkond.

Keila 1. ja 2. tehn. komp. — 2. dets. — 1. dets. mälestamise aktus. Kogunemine kõigil kaitseliitlasel Keila alevi seltsimaja juure kell 10.00.

1. Kontrollkogunemised.

Keila tehn. komp. — 9. dets. s. a. Kogunemine Keila tuletõrje seltsimaja, algus kell 11.00. Osa võtavad kõik kaitseliitlased.

2. Tööpäevad.

Maleva staabis — 16. dets. peakoosolekul ja 17.—22. dets. aastaaruannete koostamine (telef. linna keskj. Nr. 451—91).

III. Rapla noorem instruktorigi õppepiirkond.

I. Kontrollkogunemised.

Valtu komp. — 2. dets. Kogunemine Valtu koolimajas. Algus

kell 10.00. Lõpp kell 17.00. Osa võtavad kõik üksuse kaitseliitlased.

Kabala komp. — 9. dets. Kogunemine Kabala koolimajas. Algus kell 10.00. Lõpp kell 17.00. Osa võtavad kõik üksuse kaitseliitlased.

2. Arvepidamise-, asjaajamise- ja sisekaitsekavade kontroll.

Valtu komp. — 3. dets. komp. plk. juures; algus kell 10.00. Osa võtavad kõik juhatuse liikmed ja üksuse plk.

Kabala komp. — 8. dets. komp. plk. juures; algus kell 20.00. Osa võtavad kõik juhatuse liikmed ja üksuse pealik.

3. Tööpäevad.

1) Tallinnas, pealikute koosolekul 16. dets., algus kell 10.00.

2) Maleva staabis — 17.—22. dets., aastaaruannete koostamisel.

IV. Kuusalu noorem instruktorigi õppepiirkond.

1. Kontrollkogunemised:

Ravila komp. — 2. dets. s. a. kell 10.00, Kose seltsim. Osa võtavad kõik üksuse kaitseliitlased.

Kiiu komp. — 9. dets. s. a. kell 10.00, Kiiu koolimajas. Osa võtavad kõik üksuse kaitseliitlased.

2. Klassikatsed ja relvade ülevaatus:

Ravila komp. — 3. dets. Kogunemine Ravila komp. laskerajal; algus kell 10.00. Osa võtavad kõik kaitseliitlased, kes oma klassis ette-

nähtud õppelaskeharjutused täitnud.

Kiiu komp. — 10. dets. Kogunemine Kiiu komp. laskerajal, algus kell 10.00. Osa võtavad kõik kaitseliitlased, kes oma klassis ettenähtud õppelaskeharjutused täitnud.

3. Püstol-klp, õppused.

Ravila komp. püstol-klp. meeskonnale — õppelaskmised — 3. dets. s. a., komp. laskerajal; algus kell 10.00, lõpp kell 13.00.

4. Tööpäevad.

16. dets. allüksuste pealike koosolekul Tallinnas.

Maleva staabis: 5—8, 11—16, 18—21, 28, 29. ja 31. dets.

K. Saar,
major, malevapealik

A. Välja,
kapten, vanem instruktor.

Kehalise kasvatuses ala.

Raskejõustiku kursused A. Kukke juhatusel on:

28 novembr.	19.00	Kehtna seltsim.
29 "	19.00	Turba seltsim.
2 detsembr.	15.00	Raasikul.
3 "	18.00	Saue vallamajas.
5 "	17.00	Pääskülas.
6 "	17.00	Kohila seltsim.
10 "	18.00	Lagedil.
12 "	18.00	Raplas.
13 "	18.30	Keilas.
17 "	18.30	Raasikul.
19 "	19.00	Turba seltsim.
20 "	17.00	Lohu koolimajas.

K. Saar, major,
Harju malevapealik.

Allüksuste pealike korraldused.

Käskkiri Nr. 1.

Linnaümbruse malevkonnale.

§ 1.

Avaldan teadmiseks, et malevkonna staap asub ajutiselt Tallinnas, Lai tän. Nr. 41, tuba Nr. 14, telefon 451—80. Selle aadressi järgi tuleb saata kõik kirjavahetus ja ettekanded ning need adresseerida minu niemele.

Käesolevaga loen muudetuks minu korralduse p. II, mis avaldatud „Harjulases“ Nr. 6 — 17.V.1934. a.

§ 2.

Pühapäeval, 9. detsembril s. a. peetakse ära Tallinnas, Kaarli t. nr. 8, Tallinna maleva ruumides malevkonna üksuste pealike koosolek järgmise päevakorraga:

1. Kogumine koosoleku ruumidesse kell 9.50—10.00.
  2. Maleva pealiku kõne kell 10.00.
  3. Malevkonna pealiku kõne kell 10.30.
  4. Piirkonna instruktori kõne kell 11.00.
  5. Malevkonna eri pealike referaadid kell 11.30—14.00.
- Ühine koosviibimine kell 15.00.

Koosolekule tuleb ilmuda üksuste pealikel, nende abidel, kõigil eripealikel, rühma pealikel ja üksuste nimekirjas seisvatel ohvitseridel. Samuti ka jaoskondade esinaiitel, sanitaar-rühmade, toitlusrühmade, spordirühmade esindajail — igast jaoskonnast 2—5 liiget.

Koosviibimise kulude katteks tuleb igal osavõtjal maksta Kr. 1. — Üksustel tuleb minule esitada hiljemalt 5. dets. k. a. osavõtjate nimestik ja ära saata koosviibimise tasu.

Sellel koosolekul arutatakse organiseerimise ja väljaõppe alasse puutuvad küsimusi. Iga pealik esineb ettekandega oma üksuse korraldamise alal ja eraldi annab ülevaate, kuidas on kohapeal täidetud minu korraldus, mis avaldatud „Harjulases“ Nr. 6 — 17.V. s. a. — Koosoleku tähtsus seisab ka selles, et siis tutvuksid pealikul vastastikku ja seepärast on mitteilummine lubatav ainult eriti kaaluvail põhjustel, millest minule teatada juba 5. detsembriks s. a.

Sõidu soodustuse saamiseks pöörata maleva staabi poole. Riietus kõigil — kaitseliidu vorm.

§ 3.

Juhin üksuste pealike tähelepanu maleva pealiku korraldusele „Harjulases“ Nr. 13 — 26.X.1934. a. lehek. 5 p. II ja III ja teen ülesandeks pealikele minule ette kanda selle korralduse täitmisest hiljemalt 5. dets. s. a.

§ 4.

Seni ei ole veel kõik üksused sisse maksnud malevkonna kassasse minu ringkirja 16.VII.1934. a. Nr. 51 kohaselt toetussummasid auhindade ostmiseks ega pole ka teatanud mittemäitmisel põhjusi. Säärane nähtus ei tohi aga aset leida, sest malevkond tegutseb kõigi üksuste huvides ja ükski üksus pole õigustatud lahti

titlema tema osa kohustuste kandmisest. —

E. Heinaru
malevkonna pealik.

Laitse kompani kaitseliitlastele.

I.

Teatan, et järgmine laskeharjutus on kompani laskerajal, pühapäeval 9. detsembril s. a. algusega kell 10.00.

II.

Kõik, kellel puutumata tagavara padruneid üle 2 aasta on käes olnud, saavad need lasketiirul uute vastu ümber vahetatud.

I. Vuldpak.
komp. pealiku k. t.

„Pääsküla-Tänasilma“ ü. r. kaitseliitlastele.

16. dets. s. a. kella 10.00.—15.00. on ü. r. taktikaline õppus. Kogumine kell 09.30 Jaagu talusse.

K. Kristal.
Pääsküla-Tänasilma ü. r.
pealiku k. t.

Naiskodukaitse ala.

Harju malevapealiku käskkiri.

Nr. 36.

Tallinnas, 24. novembril 1934. a.

§ 1.

Lugeda asutatuks naiskodukaitse Kabala jaoskond, arvates 15. okt. s. a.

Õiendus: ljh. nr. 155.

§ 2.

Kinnitan naiskodukaitse Kabala jaoskonna esinaiseks E. Pikke'i, arvates 15. okt. s. a.

Õiendus: ljh. nr. 155.

§ 3.

Kinnitan naiskodukaitse Kabala jaoskonna juhatuse koosseisu: abiesinaine E. Kutser, laekur A. Savelli ja sekretäri abi S. Tombak, kõik arvates 21. okt. s. a.

Õiendus: ljh. nr. 155.

§ 4.

Naiskodukaitse Paldiski jaoskonna juhatusest on lahkunud omal soovil: sekretär L. Tummeleht, abiesinaine O. Neimar ja laekur A. Veber, kõik arvates 7. nov. s. a.

Õiendus: ljh. nr. 155.

§ 5.

Naiskodukaitse Paldiski jaoskonna uuteks juhatuse liikmeteks kinnitan: sekretäriks A. Vestrin'i, abiesinai-seks E. Laas'i ja laekuriks, V. Kruu-sel'i, kõik arvates 7. nov. s. a.

Soovin uuele juhatusele õnne meie kodukaitsetöös, ning loodan ja usun, et kõigist raskustest üle saate ja vankumatult oma ülesannete kõr-gusel seisate.

Õiendus: ljh. nr. 155.

§ 6.

Viin üle Linda Pihti Jõeletme jaoskonnast — Ravila jaoskonda, elu-koha muutmise tõttu, arvates 6. nov. 1934. a.

Õiendus: ljh. nr. 4.

§ 7.

Allpool tähendatud naiskodukaitse liikmed on abiellunud ja omanud uued perekonnanimed:

Ravila jsk.: Hilda Adamson — uueks perekonnanimeks „Raudsepp“.

Rae jsk.: Elise Päev — uueks perekonnanimeks „Treumann“.

Õiendus: ljh. nr. 44.

§ 8.

Naiskodukaitse Harju ringkonnast lugeda lahkuks alljärgnevad naisk. liikmed:

Tuhala jsk.: Anna Topasia ja Helmi uus elukoha muutmise tõttu, arvates 14. okt. 1934. a.

Kodasoo jsk.: Salme Roos, omal soovil, arvates 8. okt. s. a.

Kiuu jsk.: Leida Kirssmann ja Evy Ital, mõlemad omal soovil, arvates 1. nov. 1934. a.

Mõigu jsk.: Hilda Neimann, elukoha muutmise tõttu, arvates 1. VII. 1934. a.

§ 9.

Naiskodukaitse Harju ringkonda lugeda vastuvõetuks:

Keila I jsk.: Emilie Attik, arvates 24. nov. 1934. a.

Rapla jsk.: Adele Okas, arvates 24. nov. 1934. a.

Kuimetsa jsk.: Julianna Nikker, arvates 24. nov. 1934. a.

Kabala jsk.: Hilda Veidermann, Emilie Esner, Salme Tombak, Alvine Mulin, Elvine Viitmann, Linda Tiido, Leida Eilandt, Herta Tõldmaker, Leida Vaaro, Elvine Pikkal, Benita Tiitson, Alvine Savelly, Salme Johanson, Emma Kutser, Jenny Ilus, Alvine Savelly ja Aliine Veldt — kõik arvates 15. okt. 1934. a.

Linnaümbruse jsk.: Irene Ots-

man ja Leida Otsman — mõlemad arvates 10. nov. 1934. a.

Ravila jsk.: Juuli Muru ja Õie Jürisson — mõlemad arvates 20. nov. 1934. a.

Õiendus: ljh. nr. 1.

K. Saar, majoor
Harju malevapealik,

Kõikidele jaoskondadele.

I.

Malevapealiku poolt võimaldatakse naiskodukaitse liikmetele ja kodutütardele igal pühapäeval kella 08.00 kuni 09.30 katseliidu võimlas võimaldada tunde.

Ringkonna juhatuse otsustas treeneriks paluda prl. M. Rimmelgas'e, kelle juures tuleks jsk. omi võimle-jaid registreerida..

II.

Naiskodukaitse on kavatsus tuleviku tarvis muretseda täieline haige-gevodite varustus, millist küsimust kaalutleti Valgas peetud ringkonna esinaiste päeval ja otsustati, et igas ringkonnas korraldatakse korjandused.

Seega pöörab naiskodukaitse Harju ringkonna juhatuse jaoskondade poole palvega, et iga jaoskond korraldaks oma ümbruskonnas korjanduse ja koguks villu ühe suurema vaiba tarvis (2,5–3 kg.).

Villad palutakse saata 1. märtsiks 1935 a., ringkonna nimele, maleva staapi, et ringkonnal oleks võimalus vaipade kudumist korraldada.

M. Voore.

Ringkonna esinaine.

I. Müürisepp.

Sekretär.

Lugupeetud naiskodukaitse liikmed.

Käesolev aasta on tähistatud Eesti kolme silmapaistva naise Miina Hermann, Anna Haava ja Aino Tamme 70-a. juubeliga. Need kolm õilsat naist on rikastanud meie rahva vaimuvara väärtusliku kunstiloomin-guga. Anna Haava luuletused on leidnud nii suurt vastukaja rahva-hulkades, et neid tunneb ja laulab iga eestlane. Paljudele Anna Haava ja ka teiste meie luuletajate laulu-dele on Miina Hermann loonud sü-damlikke ja kõlavaid viise ning Aino Tamm on neid menukalt ettekannud oma kontsertidel kodu- ja välismail.

Need kolm naist on võrsunud eesti rahva ärkamisajast möödunud sajandil kuid nad on sirutanud oma käed vastu ka olevikule, ja nii olles ühendavaks sillaks mineviku ja ole-viku vahel omavad nad erilise täht-suse meie kultuuri ajaloos.

Nende senine elu on möödunud töös ja püüdes oma rahvale anda parimat ja kaunimat. Sellepärast on kaasaeglaste kohus tänuks selle eest jäädvustada mälestus neist tulevas-tele põlvedele, ja anda välja koguteos, mis sisaldaks Miina Hermann, Anna Haava ja Aino Tamme elulood, ülevaateid nende elutööst ja kaas-aeglaste mälestusi neist.

Naisliidu juure loodi komitee, kuhu kuuluvad meie suuremate naisorgani-satsioonide esindajad, muusika tead-lased ja kirjanikud. See komitee asus täie innuga koguma materjale ja andmeid koguteosele, ning selle tulemusena on nüüd koos rohkel arvul huvitavaid ja väärtuslikke kir-jutusi meie silmapaistvalt poliitika-ja seltskonna- tegelastelt ning kirjan-duse-, muusika- ja teaduse inimes-telt.

Koguteos ilmub detsembri kuus.

Loodame kindlasti, et kõik hari-dustegelased ja kultuuriliste organi-satsioonide liikmeskonnad tervita-vad erilise rõõmuga mainitud koguteose ilmumist ja selle kindlustavad enesele varakult ettetellimisega.

Koguteos saab 320 leheküljeline, suures kaustas ja hulga piltidega. Ettetellimised palutakse saata hilje-malt kuni 10 detsembrini, sest selle tähtajani on koguteose hind brošüü-ritult 3 kr., kalingurkõites kr. 375 ja poolnahkkõites kr. 425. Pärast seda tähtaega on koguteose hind brošüü-ritult 4 kr., kalingurkõites kr. 475 ja poolnahkkõites kr. 525.

Ettetelli jaoks saadetakse koguteos ilmumisel tasuta kätte. Tellimused palume saata aadressil: Tallinna Kunstihoone 8 E. Naisliit. Koguteose komitee.

Austusega

Koguteose komitee.

Käesolevat üleskutset jaokonda-dapele teatavaks tehes, loodab ring-konna juhatuse, et jaoskonnad maini-tud koguteost juba varakult ette tellivad.

Ettetellimisi võtab vastu maleva sekretär.

M. Voore.

Ringkonna esinaine.

I. Müürisepp.

Sekretär.

Noorte Kotkaste ala.

Noorte Kotkaste Harju Maleva Vanema käsukiri nr. 32.

10. nov. 1934.

§ 1.

Kinnitan köitja erikatses K o s e rühmast pesakotkas Leunart Kaupmees'i, arvates 28. apr. 1934. Anija rühmast, kotkapoeg Lembit Johanson'i, arvates 15. aug. 1934.

Alus: ljh. nr. 98.

§ 2.

Kinnitan teejuhi erikatses: Anija rühmast, kotkapoeg Lembit Johanson'i arvates 15. aug. 1934.

Alus: ljh. nr. 98.

§ 3.

Ülendan kotkapoegadeks järgmised pesakotkad: Anija rühmast Eduard Jäns'i, Armand Nahkur'i, Ilmar Liigmann'i, Oskar Agurauja ja Jaan Treieri, kõiki arvates 25. apr. 1934.

Alus: ljh. nr. 98.

§ 4.

Ülendan algajad haukapoegadeks: Jõe lehtme haukaperest Roobert Haavam'i, Ülo Splik'u, Hans Dahveldt'i, Valter Laan'e ja Edgar Soeva, kõiki arvates 10. märtsist 1934.

Alus: ljh. nr. 98.

§ 5.

Ülendan pesakotkasteks järgmised algajad: Nabala rühmast Rudolf Semiskar'i, arvates 24. märtsist 1934. Jõe lehtme rühmast Vambola Tohver'i, Theodor Kalju, Evald Toom'i, Valter Rauani, Heino Kuuskmann'i, Erich Laan'e ja Endel Kalju, kõiki arvates 10. juunist 1934. Kiiu rühmasi Otto Valk'i arvates 12. juunist 1934. Kernu rühmast Gustav Miller'i, Erich Limberg'i ja Arnold Poksarv'e, arvates 2. sept. 1934. Habersti rühmast Aleksander Pruuli, arvates 25. juunist 1934.

Alus: ljh. nr. 89.

§ 6.

Ülendan haukapojad pesakotkasteks: Habersti rühmast Uno Kamal'i ja Heino Annus'e, mõlemad arvates 25. juunist 1934.

Alus: ljh. nr. 89.

Ed. Kansmann,
Malevavanem.

Noorte Kotkaste Harju Maleva Vanema käsukiri nr. 33.

23. nov. 1934.

§ 1.

Lahkudes N. K. Harju maleva vanema kohalt, avaldan oma suurimat lugupidamist ja sügavaimat tänu K. L. Harju maleva päälükule maior K. Saarele, N. K. Harju maleva päälükule O. Reinthalile, abipäälükule M. Kuhlberg'ile, minu abidele, Harjumaa koolinõunikkudele, ja kohapealsetele noorte juhtidele, kes suure armastusega alati on kaasa aidanud maleva organiseerimises ja töös.

Tänuga tunnustan Harju Naiskodukaitse suurt vastutulekut ja emalikku hoolt poistele laagrite korraldamisel. Niisama tuletan tänuga meelde K. L. Harju maleva staabi liikmete tööd ja vaeva N. K. maleva heaks, kus noortemagister V. Kuhlberg staabi otsekohese töö kõrval veel leidis aega rühmade instrueerimiseks ja nende tööde korraldamiseks. Veel kord kõigile, kes kuidagi on kaasa aidanud N. K. Harju maleva töös, suurim tänu ja jõudu edaspidiseks tööks.

Kosugu ja kasvagu N. K. Harju malev rahvale ka suks ja isamaale auks.

Ed. Kansmann,
Malevavanem.

Noorte Kotkaste Harju Maleva Vanema käsukiri nr. 34.

24. nov. 1934.

§ 1.

N. K. Peavanema käskkirjaga nr. 59 § 2 olen määratud Harju Maleva vanemaks, missugused ülesanded ma eilsel päeval minu auväärt eelkäijalt härra Ed. Kansmannilt ülevõitsin.

Harju Noorte maleval on olemas kindel töösuund, millisel juba tagajärgi lõigatud on. Loodan, et minu liitumisega maleva sennisele juhtkonnale töö endise hooga edasi võib minna.

O. Suursööt,
Malevavanem.

Noorte Kotkaste Harju Maleva Vanema käsukiri nr. 35.

26. nov. 1934.

§ 1.

Vabastan Keila malevkonna pealiku abi ametkohalt K. Brehm'i ja kinnitan uueks malevkonna pealiku

abiks Kaitseliidu Keila õppepiirkonna instruktori ltn. August Jakobsoni, arvates samast kuupäevast.

Alus: valitud malevkonna pealikutekogu koosolekul 20. sept. 1934. ja ljh. nr. 95.

§ 2.

Vabastan Hageri rühma vanakotka k. t. Gustav Pöldmann'i elukoha muutmise tõttu ja kinnitan sama rühma vanakotka k. t. Hageri algkoolijuhataja Arnold Oja, mõlemad arvates 1. nov. 1934.

Alus: ljh. nr. 107.

§ 3.

Kinnitan Jõe lehtme haukaperest hauka abiks algaja Valter Laan'e, arvates 15. okt. 1934.

Alus: ljh. nr. 106.

§ 4.

Vabastan J. Kukkmann'i Aruküla rühma kotka k. t. ametkohalt ja kinnitan sama rühma vanakotkaks, arvates tänasest.

Alus: mal. staabi protokoll nr. 14. 23. nov. 1934.

§ 5.

Kinnitan Aruküla rühma kotkaks kotkapoeg Elmar Kama, arvates tänasest.

Alus: ljh. nr. 106.

§ 6.

Ülendan kotkapoeg Eduard Lepp'a Jõe lehtme rühmast noorkotkaks, arvates 9. nov. 1934.

Alus: ljh. nr. 93.

§ 7.

Ülendan Jõe lehtme rühma pesakotka Lembit Jõgi kotkapojaks, arvates 9. nov. 1934.

Alus: ljh. 93.

§ 8.

Ülendan algajad pesakotkasteks: Paldiski rühmast: Harri Sampu, Mihkel Ranna, Karl Õunapuu ja Artur Puhm'i, kõiki arvates 10. okt. 1934. Kloostri rühmast: Kaljo Voore, arvates 30. okt. 1934. Aruküla rühmast; Erich Liivak'u, Edvard Kassmann'i, Julius Rebas'e, Harald Luterus'e, Valentin Antonov'i ja Valter Kärner'i, kõiki arvates 18. märts. 1934.

Alus ljh. nr. 94.

§ 9.

Avaldan teadmiseks ja täitmiseks väljavõtte peastaabi ülema ringkirjast nr. 185. 6. nov. 1934.

„Möödunud laagri hooajal on tulnud ette juhus, kus noorte kotkaste rühm laagris olles on omavoliliselt riigimetsast rainunud maha neli puud.

Kuigi see juhus on esmakordne ja ainulaadne, ei tohi noorte kotkaste üksuste poolt sellised nähted mingil juhul ette tulla. Nii laagris kui välitegevuses noorte kotkaste juhid peavad aegsasti hankima luba vajaliku maaala kasutamiseks, tarviliku materjali raumiseks ja küttepuid kogumiseks, olgu see riigi metsas või riigi maadel ehk ka eramadustel. Käesoleval juhul noorte juhi poolt antud seletus, et puud kuivanud olid, ei vabanda teo kordasaatmist.“

O. Suursööt,
Malevavanem.

Noorte Kotkaste Harju Maleva Vanema käsukiri nr. 36.

27. nov. 1934.

§ 1.

Avaldan teadmiseks väljavõtte noorte kotkaste peavanema ksk. nr. 60. 30. nov. 1934. a.

§ 1. Täna sel päeval vaatavad Noorte Kotkaste üksused tagasi 4 aastat kestnud tööle. Soovin noortele kotkastele ja noortele haugastele õnne tegutsemise aastapäeval ja edu tulevaseks tõsiseks tööks.

Noorkotklus on mäng, kuid väga tõsine ja pika kestvusega mäng — seda kõigile noortele, kes meie ridadesse koondunud. Kuid vastupidiselt on ta noorte juhtidele väga tõsiseks ja vastutusrikkaks tööks. Neli aastat, paljudele neist neli ja pool aastat, on näidanud, et see töö [pole vähene. Suurt püsivust, järjekindlust ja palju jõudu nõuab noorte juhtimine. Jätkugu seda kõigil noorte juhtidel seniselt ja veel suuremalgi määral.

Noorte Kotkaste organisatsioonile langevad järjest suuremad nõuded. Ei saa enam lubada töö minekut, juhuslikust olukorrast kantuna, vaid tuleb pideva järjekindlusega tegevuse juhtimiseks ja sellest tagajärgede saavutamiseks töötada. Meie riigi huvid nõuavad, et kogu Eesti meesnoorsugu saaks vastava ettevalmistuse riigikaitse oskustes juba enne kaitseväeteenistusse astumist. Koolide kaudu suudetakse seda anda vaid väikesele arvule. Sellevastu aga võib märksa suuremale hulgale seda anda mängu kaudu — noorkotkluse kaudu. Kuigi see ei ulatu relvade käsitamiseni meie organisatsiooni liikmete

nooruse tõttu, siis ometi distsipliin, oskus alluda käskudele ja käske anda, isamaalik meelsus, õilsus oma harjumustes ja püüetes, ühes kõigi noorkotkalikkude praktiliste oskustega, need on suured väärtused, mida meil maast-madalast noortesse vaja istutada. See ala on palju tähtsam relvade käsitamise oskusest, kuna viimast teatud tagajärgedega mõnede tundide kestel õpitakse. Distsipliini, isamaa-armastuse ja teiste sarnaste omaduste noorte hingedesse sissejuurdumise kaudu võime loota, et need jäävad püsima kogu eluks ja täismeestes edasi kestmist leiavad. Seda läbiviia on noorte kotkaste juhtidel rohkem kohustav kui kellelegi teisele. Meie tahtest ja meie jõust sõltub, kui paljudele noortele saab osaks selline ettevalmistus. See nõuab! Järeltulev põlv peab seisma oma isade õlgadel! Tulevane kodanikkond kohustab meid, praeguseid kodanikke, pingutama. Siin seisab meie, noorte kotkaste vanemate juhtide kohustus noorsoo suhtes — olla isamaa auks alati valmis!

§ 4. Noorte kotkaste neljanda tegevusaastapäeva puhul on tunnustatud noorkotkaste teenete märgi väärilisteks üle 2. aasta edukalt ja tunnustusväärset juhtimise alal tegutsenud noorte kotkaste juhid:

Harju malevast.

Malevapealik Reinthal, Olev.
Maleva instruktor nmgr. Kuhlberg, Voldemar.

Alus: Noorte Kotkaste Peastaabi protokoll No. 20 p. l. 15. veebr. 1934. a. ja tunnustusväljendiste kord § 7.

§ 5. Noorte kotkaste neljanda tegutsemisaastapäeva puhul on tunnustatud noorkotkaste teenete kirja väärilisteks edukalt juhtimise alal tegutsenud noorte kotkaste juhid:

Harju malevast.

Juuru malevkonna lippur Raudsepp, Alfred.
Rapla-Raiküla rühma kotkas. Pesa-kotkas Võmma, Evald.

Alus: Noorte Kotkaste peastaabi protokoll No. 20 p. l. 15. veebr. 1934. a. ja tunnustusväljendiste kord § 6.

§ 6. Noorte kotkaste neljanda tegevusaastapäeva puhul on tunnustatud a i t a j a märgi väärilisteks üle 2 aasta noorkotkaste töös kaasa aidanud vanemad tegelased:

Harju malevast.

K. L. Harju maleva pealik major Saar, Kristjan.

End. malevavanem Kansmann, Eduard.

Rapla-Raiküla rühma vanakotkas Tamm, Johannes.

Linnaümbruse-Nehatu rühma vanakotkas Einberg, Friedrich.

Alus: Noorte Kotkaste peastaabi protokoll No. 20 p. l. 15. veebr. 1934. a. ja tunnustusväljendiste kord § 10.

§ 7. Soovin kõigile noorkotkalikkude tunnustusväljendistega vääristatuile õnne ja edu nende töö jätkamiseks noorte kotkaste organisatsiooni juures.

J. Laidoner.
Peavanem.

§ 2.

Omalt poolt soovin tunnustusväljendistega vääristatud kaastöölisele raugemata tahet edaspidises töös ja näeksin meeleldi, et võiksin ka noorte peres näha vähemalt hoolsuspaela omanikke, seekord kahjuks polnud võimalik kedagi selle saamiseks, kuna esitatuid noorkotkail rühmades polnud sooritatud nõuetaval arvul (neli) erikatseid.

O. Suursööt.
Malevavanem.

Tänuavaldus.

Lgp. Naiskodukaitse ja Kodutütarde Varbola jaoskond.

Võtke vastu minu südamlikum tänu kaastundmuse avalduse eest minu abikaasa, Teie kaastöölise, Helmi Treumanni surma puhul. Olge tänatud ilusa pärja ja lillede eest, mida asetate tema kalmukünkale.

Püüan täita neid ilusaid sihte, mida nõuab Eesti, sama kui sai seda tema Teie ülesandis.

Olge tänatud tema nimel

J. Treumann.

Nissi malevk. propag. päalik.

Järgmine „Harjulane“ ilmub 20. detsembril s. a.

Allüksustel materjal saata maleva staapi hiljemalt 14. detsembriks.

Kaitseliidu Harju maleva poolt 25. nov. 1934. a. väljaloositud võitude nimekiri.

Pileti nr. nr.	Võidu nr. nr.	Pileti nr. nr.	Võidu nr. nr.	Pileti nr. nr.	Võidu nr. nr.	Pileti nr. nr.	Võidu nr. nr.	Pileti nr. nr.	Võidu nr. nr.	Pileti nr. nr.	Võidu nr. nr.	Pileti nr. nr.	Võidu nr. nr.
47	182	2871	73	5581	1	8559	135	11464	179	14155	122	17077	34
64	104	2969	65	6172	142	8620	228	11516	262	14191	244	17088	106
115	113	2977	301	6698	128	8675	273	11527	155	14288	269	17210	180
264	130	3009	114	6096	31	8712	60	11585	189	14326	238	17233	15
392	148	3206	263	6138	61	89 3	230	11737	201	14339	117	17235	274
404	10	3233	186	6226	173	9048	129	11819	115	14514	160	17285	12
410	26	3326	225	6428	23	9086	165	11944	37	14549	260	17379	167
422	138	3293	21	6444	193	9087	108	11955	209	14561	2	17390	45
459	95	3487	232	6520	33	9094	89	12044	275	14573	168	17579	210
532	172	3519	120	6572	199	9150	219	12167	286	14604	93	17586	137
660	208	3533	147	6613	62	9383	44	12277	194	14733	146	17597	42
693	19	3562	303	6625	55	9408	214	12298	153	14746	131	17842	11
699	121	3583	249	6655	233	9510	123	12302	8	14872	247	17854	52
700	22	3615	74	6656	82	9560	29	12303	226	14927	217	17952	178
717	99	3710	85	6677	211	9595	77	12335	293	14933	86	18730	57
723	63	3796	164	6775	51	9624	125	12377	39	14956	145	18974	59
762	258	3801	163	6 64	272	9665	278	12411	18	15060	213	18102	126
849	245	3838	158	6927	175	9756	36	12417	30	15062	156	18108	116
850	251	3844	166	6942	68	9860	243	12484	288	15074	277	18228	255
863	259	3877	38	7010	118	10051	75	12590	66	15280	3	18279	304
961	103	3910	185	7038	151	10054	92	12759	78	15383	109	18617	200
972	96	3965	16	7057	261	10161	310	12776	236	15392	290	18622	229
1008	144	4076	110	7105	124	10245	246	12791	234	15444	17	18632	97
1295	3 8	4150	297	7233	67	10259	56	12891	223	15693	101	18663	136
1396	307	4171	302	7296	295	10281	300	12957	188	15886	231	18744	289
1441	250	4189	296	7421	25	10326	280	12961	218	15905	266	18816	253
1556	227	4244	184	7505	149	10342	282	12970	140	16149	53	18871	132
1648	6	4573	291	7538	152	10353	47	13003	222	16117	159	18891	183
1720	265	4654	54	7541	133	10396	271	13006	252	16163	216	19225	248
1807	32	4727	224	7593	100	10427	7	13034	112	16237	298	19237	240
1836	161	4805	203	7659	292	10437	171	13163	49	16289	285	19321	91
1860	40	48 0	98	7696	76	10595	9	13228	87	16322	13	19430	84
2018	111	4825	28	7708	141	10607	196	13268	48	16323	281	19463	46
2186	220	4847	5	7792	24	10621	27	13319	299	16355	198	19933	105
2307	276	4862	305	7849	207	10647	242	13626	170	16389	309	19535	102
2321	69	4996	177	7850	70	10733	257	13693	94	16401	264	19584	256
2513	174	5042	14	8028	254	10774	294	13716	71	16466	237	19660	190
2515	150	50 9	197	8145	202	10810	181	13717	107	16491	195	19714	143
2601	241	5073	88	8230	192	10832	204	13744	72	16497	157	19780	81
2609	191	5164	2 1	8248	187	10883	283	13770	4	16544	268	19843	284
2629	58	5254	162	8252	64	11138	134	13922	35	16804	127		
2684	205	5274	119	8311	20	11168	212	13939	215	16835	83		
2794	287	5504	306	8398	267	11281	235	13942	279	16955	90		
2824	80	5510	270	8459	176	11354	79	13978	206	17047	41		
2851	50	5534	43	8522	154	11388	239	14146	139	17050	169		

25. novembril 1934. a.

K. Saar, major,
Harju malevapealik.V. Uilp,
Malevasekretär.

Kõikidel maleva loterii pileтите müüjatel,

palun loterii pileтите müügist saadud raha ära tuua või
postiteel saata maleva staapi, hiljemalt 5. detsemb. s. a.

K. SAAR, major,
Harju malevapealik.